

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΑΝΤΙΑΛΗΠΤΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ.
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ.**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΣΟΥΒΛΑ ΕΛΕΝΗ Α.Μ. 3426

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Δρ. ΑΤΣΑΛΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2007

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για την ολοκλήρωση της πτυχιακής μου εργασίας, θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερος τον καθηγητή μου κ. **Ατσαλάκη Μιχάλη**, για την πολύτιμη βοήθεια του.

Επίσης, όλους όσους απαντώντας στο ερωτηματολόγιό μου βοήθησαν στην πραγματοποίηση αυτής της έρευνας και ιδιαίτερα, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. **Λιόκαλο Γιώργο**, πρόεδρο του Συλλόγου Μοτοσικλετιστών Ρεθύμνου, για την πολύ σημαντική βοήθειά του στη συλλογή στοιχείων και πληροφοριών.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της πτυχιακής αυτής εργασίας ήταν η μελέτη της εικόνας του νομού Σερρών, ως τουριστικό προορισμό, έτσι όπως την αντιλαμβάνονται όσοι ασχολούνται με το μηχανοκίνητο αθλητισμό στην Κρήτη. Στο νομό Σερρών τα τελευταία χρόνια γίνονται προσπάθειες για την ανάπτυξη του τουρισμού και το αυτοκινητοδρόμιο που έχει δημιουργηθεί εκεί (το μεγαλύτερο στην Ευρώπη) θα μπορούσε να αποτελέσει πόλο έλξης όλων εκείνων που ασχολούνται με το μηχανοκίνητο αθλητισμό σε Ελλάδα και εξωτερικό, αλλά και όχι μόνο. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι αυτοί που ασχολούνται με το μηχανοκίνητο αθλητισμό στην Κρήτη έχουν μία σχετικά θετική εικόνα για το νομό Σερρών. Δεν έχουν την πρόθεση στην πλειοψηφία τους να τον επισκεφθούν άμεσα, όμως φαίνεται ότι όσοι έχουν επισκεφθεί πάνω από μία φορά το νομό έχουν την τάση να τον επισκέπτονται ξανά. Ο κυριότερος σκοπός επίσκεψης τους στο νομό, τόσο των αυτοκινητιστών όσο και των μοτοσικλετιστών είναι η συμμετοχή τους σε αγώνες στο αυτοκινητοδρόμιο ή απλά η παρακολούθηση αγώνων εκεί. Τα αποτελέσματα αυτά θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν κατάλληλα από τους αρμόδιους φορείς του νομού Σερρών, για την εξαγωγή συμπερασμάτων και πληροφοριών, καθώς και με μια πιο εμπειριστατωμένη και λεπτομερή έρευνα από την πλευρά τους, να προχωρήσουν στη χάραξη μιας στρατηγικής για τον τουρισμό και ιδιαίτερα για την ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού στην περιοχή τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	I
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	II
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	III
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	V
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.....	V
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ.....	V
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
2. ΑΝΤΙΛΗΠΤΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ.....	3
2.1. ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΑΞΙΑ.....	3
2.2. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟΝ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ.....	4
2.2.1. Πηγές Πληροφόρησης.....	5
2.2.2. Προσωπικοί Παράγοντες.....	6
2.3. ΜΕΘΟΔΟΙ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ... ..	8
3. Ο ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ.....	13
3.1. ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ – ΦΥΣΙΚΑ ΤΟΠΙΑ.....	13
3.1.1. Ο Άγιος Ιωάννης.....	14
3.1.2. Η Κοιλιάδα των Αγίων Αναργύρων.....	14
3.1.3. Το Δάσος του Λαϊλιά.....	14
3.1.4. Το Φαράγγι του Αγγίτη.....	15
3.1.5. Το Σπήλαιο της Αλιστράτης.....	15
3.1.6. Ο Υγρότοπος της λίμνης Κερκίνης.....	16
3.2. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ – ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΤΟΠΟΙ – ΜΟΥΣΕΙΑ.....	17
3.2.1. Κούλας – Ακρόπολη.....	17
3.2.2. Αμφίπολη.....	17
3.2.3. Οχυρά Ρούπελ.....	17
3.2.4. Μπαζεστένι – Αρχαιολογικό Μουσείο Σερρών.....	18
3.2.5. Λαογραφικό Μουσείο Σαρακατσάνων.....	18
3.3. ΈΘΙΜΑ – ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ – ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ.....	19
3.4. ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	20
3.4.1. Αεροπλοΐα.....	20

3.4.2. Πεζοπορίες και ποδηλατικός τουρισμός.....	21
3.4.3. Rafting – Canoeing	22
3.5. ΤΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΙΟ ΤΩΝ ΣΕΡΡΩΝ.....	22
3.5.1. Περιγραφή Αυτοκινητοδρομίου	22
3.5.2. Φορέας Διαχείρισης του Αυτοκινητοδρομίου Σερρών.....	24
3.5.3. Δραστηριότητες – Εκδηλώσεις.....	25
4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	26
4.1. ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ.....	26
4.2. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ.....	27
4.3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	28
5. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	29
5.1. ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΙΣΤΕΣ.....	29
5.2. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΕΣ – ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΙΣΤΕΣ.....	37
5.3. ΜΕΛΕΤΗ ΠΡΟΘΕΣΗΣ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ.....	41
5.4. QUICK CLUSTER ΑΝΑΛΥΣΗ	44
6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	46
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	48
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	51

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 2.1: Χαρακτηριστικά που προσδιορίζουν την αντιληπτή εικόνα ενός τουριστικού προορισμού.....	12
Πίνακας 5.1: Ηλικιακή κατανομή του δείγματος	29
Πίνακας 5.2: Ανάλυση Παραγόντων (Factor Analysis)	42

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 2.1: Μοντέλο σχηματισμού της εικόνας προορισμού	5
Σχήμα 2.2: Οι τρεις άξονες της εικόνας προορισμού	10

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΙΣΤΕΣ

Γράφημα 5.1: Οικογενειακή Κατάσταση	29
Γράφημα 5.2: Έχετε επισκεφθεί στο παρελθόν το νομό Σερρών;.....	30
Γράφημα 5.3: Σκοπεύετε να επισκεφθείτε το νομό Σερρών μέσα στους επόμενους 12 μήνες	30
Γράφημα 5.4: Ο κυριότερος σκοπός επίσκεψης στο νομό Σερρών.....	31
Γράφημα 5.5: Ο νομός Σερρών είναι ένα ενδιαφέρον μέρος για να επισκεφθείς	32
Γράφημα 5.6: Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλές και όμορφες πόλεις για να επισκεφθείς	32
Γράφημα 5.7: Ο νομός Σερρών έχει πολύ όμορφα φυσικά τοπία	32
Γράφημα 5.8: Οι άνθρωποι στην περιοχή είναι πολύ φιλόξενοι και ευχάριστοι	33
Γράφημα 5.9: Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλά και ενδιαφέροντα πράγματα για να ασχοληθείς	33
Γράφημα 5.10: Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλές αθλητικές δραστηριότητες με τις οποίες μπορείς να ασχοληθείς (π.χ. Extreme Sports).....	33
Γράφημα 5.11: Η διαδρομή για το νομό Σερρών είναι άνετη και ευχάριστη.....	34

Γράφημα 5.12: Ο νομός Σερρών είναι ένας χαμηλού κόστους τουριστικός προορισμός	34
Γράφημα 5.13: Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλά και καλά ξενοδοχεία για να μείνεις	35
Γράφημα 5.14: Είναι εύκολο να βρεις το ξενοδοχείο που θέλεις.....	35
Γράφημα 5.15: Στο νομό Σερρών υπάρχει έντονη νυχτερινή ζωή	35
Γράφημα 5.16: Υπάρχουν πολλά και καλά καταστήματα για να κάνεις τα ψώνια σου.	36
Γράφημα 5.17: Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλά και ενδιαφέροντα ιστορικά μνημεία	36
Γράφημα 5.18: Στο νομό Σερρών επικρατεί γενικά καλός καιρός.....	36

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΕΣ - ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΙΣΤΕΣ

Γράφημα 5.19: Έχετε επισκεφθεί στο παρελθόν το νομό Σερρών;.....	37
Γράφημα 5.20: Σκοπεύετε να επισκεφθείτε το νομό Σερρών μέσα στους επόμενους 12 μήνες	38
Γράφημα 5.21: Ο νομός Σερρών είναι ένα ενδιαφέρον μέρος για να επισκεφθείς	39
Γράφημα 5.22: Η διαδρομή για το νομό Σερρών είναι άνετη και ευχάριστη.....	39
Γράφημα 5.23: Στο νομό Σερρών επικρατεί γενικά καλός καιρός.....	40
Γράφημα 5.24: Στο νομό Σερρών υπάρχει έντονη νυχτερινή ζωή	40

ΜΕΛΕΤΗ ΠΡΟΘΕΣΗΣ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ

Γράφημα 5.25: Σκοπεύετε να επισκεφθείτε το νομό Σερρών μέσα στους επόμενους 12 μήνες;	43
Γράφημα 5.26: Αναλογία αυτοκινητιστών και μοτοσικλετιστών σε σχέση με το αν έχουν επισκεφθεί το νομό Σερρών κατά το παρελθόν.....	44

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τουρισμός, παρά τις διάφορες πιθανές αρνητικές επιπτώσεις που μπορεί να έχει για ένα προορισμό, αποτελεί μία από τις κυριότερες πηγές παραγωγής εθνικού προϊόντος, απασχόλησης και ανάπτυξης.

Η εικόνα ενός τουριστικού προορισμού έχει αποτελέσει σημαντικό αντικείμενο μελέτης της τουριστικής έρευνας, τις τελευταίες δεκαετίες. Παρά το γεγονός ότι έχει καταγραφεί ένας αυξημένος όγκος βιβλιογραφίας γύρω από το θέμα, πολλοί μελετητές υποστηρίζουν ότι δεν υπάρχει μια γενικά αποδεκτή και σαφής θεωρητική βάση. Υπάρχουν πολλές εμπειρικές μελέτες, πολλοί ορισμοί και πολλές διαφορετικές μέθοδοι μέτρησης της εικόνας τουριστικού προορισμού, ανάλογα με την οπτική γωνία με την οποία την εξέταζε ο κάθε μελετητής. Γενικά όμως, ο πιο διαδεδομένος ορισμός είναι του Crompton (1979) ο οποίος ορίζει την αντιληπτή εικόνα τουριστικού προορισμού ως το σύνολο των πεποιθήσεων, των ιδεών, των εντυπώσεων και των προσδοκιών που έχει ένα άτομο για μία περιοχή προορισμού τουριστών.

Ο σχηματισμός της εικόνας τουριστικού προορισμού επηρεάζεται από μία σειρά παραγόντων, όπως είναι οι διάφορες πηγές πληροφόρησης (π.χ. ΜΜΕ, internet, κλπ.) και οι προσωπικοί παράγοντες (π.χ. δημογραφικά χαρακτηριστικά του τουρίστα). Η μελέτη της εικόνας ενός τουριστικού προορισμού είναι πολύ σημαντική αφού σύμφωνα με τον Gartner (2000) θεωρείται ότι είναι ο παράγοντας κλειδί για την επιλογή ενός τουριστικού προορισμού και πολλές μελέτες έχουν δείξει ότι επηρεάζει τόσο τον βαθμό ικανοποίησης των τουριστών κατά τη διάρκεια της επίσκεψής τους στον προορισμό, όσο και την πρόθεσή τους να επαναλάβουν το ταξίδι στο μέλλον.

Ο νομός Σερρών είναι ένας νομός όπου η οικονομία του βασίζεται κυρίως στην αγροτική και βιομηχανική παραγωγή. Τα τελευταία χρόνια γίνεται μια πολύ σημαντική προσπάθεια για την ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή και ιδιαίτερα την ανάπτυξη διάφορων εναλλακτικών μορφών, όπως είναι ο οικολογικός τουρισμός, ο πολιτιστικός, ο θρησκευτικός και ο αθλητικός. Ο νομός Σερρών διαθέτει ένα πλούσιο φυσικό πλούτο, πλούσια εκκλησιαστική κληρονομιά, αρχαιολογικά και ιστορικά μνημεία καθώς επίσης και μια πλούσια πολιτιστική παράδοση. Στο νομό Σερρών έχει δημιουργηθεί και το αυτοκινητοδρόμιο, το μοναδικό στην Ελλάδα και στα Βαλκάνια, το οποίο φιλοξενεί κάθε χρόνο πλήθος αγώνων μοτοσυκλέτας και αυτοκινήτου. Μπορεί λοιπόν το συγκεκριμένο αυτοκινητοδρόμιο να αποτελέσει πόλο έλξης για όσους ασχολούνται με τον μηχανοκίνητο

αθλητισμό και να δημιουργηθεί ένα ρεύμα εσωτερικού αλλά και εξωτερικού αθλητικού τουρισμού.

Με αφορμή λοιπόν αυτό το αυτοκινητοδρόμιο θέλησα σε αυτήν την εργασία να μελετήσω την εικόνα που έχουν για το νομό Σερρών, ως τουριστικό προορισμό, όσοι ασχολούνται με το μηχανοκίνητο αθλητισμό στην Κρήτη. Ποια είναι η εικόνας που έχουν για το νομό. Αν θα τον επισκέπτονταν κατά τους επόμενους μήνες, ποιος θα ήταν ο κυριότερος σκοπός της επίσκεψής τους και από τι εξαρτάται η πρόθεσή τους να τον επισκεφθούν. Τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης θα μπορούσαν να φανούν χρήσιμα στους αρμόδιους φορείς του νομού Σερρών για την συλλογή πληροφοριών και την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων.

2. ΑΝΤΙΛΗΠΤΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ

2.1 ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΑΞΙΑ

Από τότε που εμφανίστηκαν οι πρώτες μελέτες, περίπου τέσσερις δεκαετίες πριν (Hunt, 1971), η εικόνα τουριστικού προορισμού έχει αναγνωριστεί ως κρίσιμος παράγοντας για την τουριστική ανάπτυξη μια περιοχής και έχει γίνει βασικό κομμάτι της στρατηγικής μάρκετινγκ ενός προορισμού. Στην βιβλιογραφία του μάρκετινγκ, πολλοί συγγραφείς σημειώνουν ότι η εικόνα του τουριστικού προορισμού είναι ένα θέμα που χρησιμοποιείται ευρέως στο εμπειρικό κομμάτι, αλλά δεν είναι σαφώς ορισμένο και στερείται μιας πλήρους εννοιολογικής δομής. Παρά το γεγονός ότι οι μελετητές έχουν καταγράψει ένα αυξημένο όγκο βιβλιογραφίας για την εικόνα τουριστικού προορισμού οι Echtner & Ritchie υποστήριξαν ότι σε πολλές μελέτες ακριβείς ορισμοί αποφεύγονται ή δεν αναφέρονται με σαφήνεια.

Ο Hunt (1971), που υπήρξε πρωτοπόρος στις μελέτες για την εικόνα τουριστικού προορισμού, πρώτος την όρισε ως την εντύπωση που έχουν ένα ή περισσότερα άτομα για έναν προορισμό στον οποίο δεν κατοικούν. Εντούτοις, ο πιο συχνά αναφερόμενος ορισμός είναι από τον Crompton (1979), ο οποίος υποστήριξε ότι εικόνα προορισμού είναι το σύνολο των πεποιθήσεων, των ιδεών, των εντυπώσεων και των προσδοκιών που έχει ένας τουρίστας για μία περιοχή προορισμού τουριστών. Σύμφωνα με τους Echtner και Ritchie (1991), η εικόνα προορισμού ορίζεται όχι μόνο ως οι αντιλήψεις των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του προορισμού αλλά επίσης και η ολιστική εντύπωση που κατασκευάζεται από τον ίδιο τον προορισμό. Ο Kotler (1994) όρισε την εικόνα ενός προορισμού ως το τελικό αποτέλεσμα των πεποιθήσεων, των ιδεών, των συναισθημάτων, των προσδοκιών και των εντυπώσεων που έχει το άτομο για τον προορισμό, ο οποίος είναι παρόμοιος με τον ορισμό του Crompton.

Γενικά οι συγγραφείς τείνουν να θεωρούν ότι η εικόνα σχηματίζεται από τις λογικές και συναισθηματικές ερμηνείες των ατόμων, από: α) τις αντιληπτές/ γνωστικές εκτιμήσεις, οι οποίες αφορούν τις ατομικές γνώσεις και τις πεποιθήσεις για τον προορισμό και β) τις συναισθηματικές εκτιμήσεις, που αφορούν τα ατομικά συναισθήματα απέναντι στον προορισμό (Beerli & Martin, 2004).

Όσον αφορά τα άυλα προϊόντα όπως είναι τα ταξίδια και ο τουρισμός οι καταναλωτές επιδίδονται σε ένα συνεχές ψάξιμο πληροφοριών. Με τη συλλογή αυτών των

πληροφοριών ο καταναλωτής δημιουργεί μια εικόνα ή «ένα φανταστικό πρωτότυπο» του πως θα έμοιαζε, πως θα ήταν η ταξιδιωτική εμπειρία (αντιληπτή εικόνα τουριστικού προορισμού). Για τους πιθανούς ταξιδιώτες λοιπόν, η εικόνα τουριστικού προορισμού αποτελεί το κλειδί για την επιλογή ενός προορισμού.

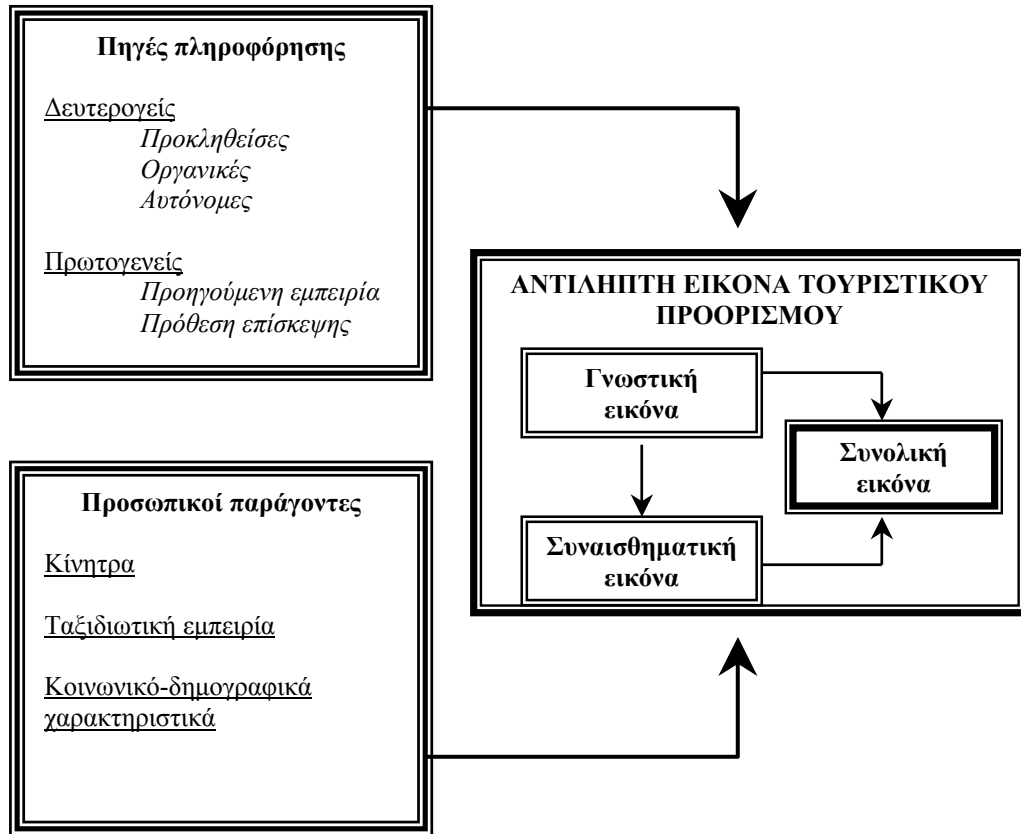
Κατ' αρχάς, και βασιζόμενοι στο γεγονός ότι οι τουρίστες συνήθως έχουν μια περιορισμένη γνώση γύρω από τους τουριστικούς προορισμούς, αφού δεν τους έχουν επισκεφθεί κατά το παρελθόν, η εικόνα εκπληρώνει μια σημαντική λειτουργία στο μέτρο που οι προορισμοί με δυνατές, θετικές, χαρακτηριστικές και αναγνωρίσιμες εικόνες έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα να επιλεγθούν από τους τουρίστες. Δεύτερον, η αντιληπτή εικόνα προορισμού μετά την επίσκεψη στον προορισμό, επηρεάζει επιπλέον την ικανοποίηση των τουριστών και την πρόθεση τους να επαναλάβουν το ταξίδι ξανά στο μέλλον, ανάλογα με την ικανότητα του προορισμού να προσφέρει εμπειρίες που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους και θα ταιριάζει με την εικόνα που είχαν για τον προορισμό αυτό πριν τον επισκεφθούν.

Συνοψίζοντας οι εικόνα ενός τουριστικού προορισμού είναι σημαντική εξαιτίας του ρόλου που παίζει στην διαδικασία λήψης απόφασης των τουριστών. Είναι επίσης σημαντική εξαιτίας του τρόπου με τον οποίο επηρεάζει το επίπεδο ικανοποίησης της τουριστικής εμπειρίας, το οποίο είναι πολύ σημαντικό από την άποψη ότι ενθαρρύνει τις θετικές από στόμα σε στόμα συστάσεις και κάνει τους τουρίστες να επιστρέφουν και να επισκέπτονται ξανά τον προορισμό.

2.2. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟΝ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ

Μία ανασκόπηση της βιβλιογραφίας αποκαλύπτει την ύπαρξη μίας σειράς παραγόντων που επηρεάζουν τον σχηματισμό της εικόνας προορισμού, οι οποίοι σύμφωνα με το μοντέλο που πρότειναν οι Stern & Krakover (1993), περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που λαμβάνονται από διάφορες πηγές καθώς επίσης και τα χαρακτηριστικά των ατόμων. Σύμφωνα με αυτό το μοντέλο (Σχήμα 2.1.) που παρουσιάζεται συνοπτικά από τους Beerli και Martin (2004), οι διάφορες πηγές πληροφόρησης καθώς και άλλοι προσωπικοί παράγοντες, όπως είναι τα κίνητρα, η ταξιδιωτική εμπειρία και τα κοινωνικό-δημογραφικά χαρακτηριστικά δημιουργούν γνωστικές και συναισθηματικές εικόνες οι

οποίες αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και τελικά δημιουργούν την συνολική αντιληπτή εικόνα.

Σχήμα 2.1. Μοντέλο σχηματισμού της εικόνας προορισμού (A.Beerli & J.D.Martin, 2004)

2.2.1. Πηγές Πληροφόρησης

Ο Gartner (1993) πιστεύει ότι η διαδικασία σχηματισμού της εικόνας προορισμού μπορεί να θεωρηθεί ως η συνεχής επίδραση διαφορετικών πηγών πληροφόρησης που δρουν ανεξάρτητα για να σχηματίσουν μία μοναδική εικόνα στο μυαλό του ατόμου. Αυτές τις πηγές πληροφόρησης τις ταξινομεί: α) σε εμφανώς προκληθείσες, που βρίσκονται στις συνηθισμένες διαφημίσεις των μέσων μαζικής ενημέρωσης, τις πληροφορίες που δίνονται από τους ίδιους τους προορισμούς ή τους tour operators β) σε συγκαλυμμένα προκληθείσες, που βρίσκονται στις προωθητικές δραστηριότητες του προορισμού ή σε εκθέσεις για τον προορισμό ή σε άρθρα γ) σε αυτόνομες, που περιλαμβάνονται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, στις ειδήσεις, τα ντοκιμαντέρ, τις ταινίες, τα τηλεοπτικά προγράμματα κ.ά. και που αφορούν τον προορισμό, δ) σε οργανικές, που αφορούν ανθρώπους όπως είναι οι συγγενείς και οι φίλοι, που δίνουν πληροφορίες για μέρη, βασισμένοι στη δική τους γνώση

ή εμπειρία και είτε οι πληροφορίες έχουν ζητηθεί είτε όχι, και ε) η επίσκεψη στον προορισμό.

Η εικόνα που σχηματίζεται από οργανικές, προκληθείσες και αυτόνομες πηγές πληροφόρησης είναι βασικά αυτή που γίνεται αντιληπτή πριν επισκεφθεί κάποιος τον προορισμό και την οποία ο Phelps (1986) την αποκαλεί δευτερογενής εικόνα. Οι πληροφορίες που αποκτώνται μέσω της προσωπικής εμπειρίας ή με την επίσκεψη στον ίδιο τον προορισμό σχηματίζουν την πρωτογενή εικόνα, η οποία μπορεί να διαφέρει από την δευτερογενή. Πράγματι, μερικοί συγγραφείς, όπως οι Gartner, Hunt (1987) και ο Phelps (1986) σημειώνουν ότι τα άτομα επισκέπτονται έναν προορισμό, η εικόνα η οποία σχηματίζουν μετά το ταξίδι τείνει να είναι πιο ρεαλιστική, σύνθετη και διαφορετική από την εικόνα που είχαν σχηματίσει πριν μέσω των δευτερογενών πηγών πληροφόρησης.

Στην ακαδημαϊκή βιβλιογραφία υπάρχουν αρκετές εμπειρικές μελέτες οι οποίες αποδεικνύουν ότι η εξοικείωση, ο αριθμός των επισκέψεων και ο χρόνος παραμονής σε έναν τουριστικό προορισμό επηρεάζει την αντιληπτή εικόνα. Ένας από τους παράγοντες που σχετίζεται με την προσωπική εμπειρία είναι και ο βαθμός αλληλεπίδρασης του ατόμου με τον προορισμό. Για παράδειγμα, κάποιος μπορεί να αφιερώσει χρόνο για να εξερευνήσει πολλά αξιοθέατα σε βάθος, ενώ άλλοι μπορεί να προτιμήσουν να περάσουν τον χρόνο τους χαλαρώνοντας και συμμετέχοντας σε λιγότερο βαθμό σε δραστηριότητες που τους προσφέρει ο προορισμός.

Επομένως, οι πρωτογενείς πηγές πληροφόρησης που σχηματίζονται από προσωπικές εμπειρίες θα επηρεάσουν την αντιληπτή εικόνα του επισκέπτη ανάλογα με τον αριθμό των επισκέψεων και την διάρκειά τους ή ανάλογα με τον βαθμό εμπλοκής του τουρίστα με το μέρος κατά την διάρκεια της παραμονής του εκεί. Παρ' όλα αυτά είναι απαραίτητο να ξεχωρίσουμε εκείνους που επισκέπτονται για πρώτη φορά έναν τόπο, από εκείνους που τον έχουν ξανά επισκεφθεί στο παρελθόν, καθώς για να μετρήσουμε τον βαθμό της εμπειρίας των τελευταίων θα πρέπει να υπολογίσουμε και τον αριθμό των προηγούμενων επισκέψεών τους στον προορισμό.

2.2.2. Προσωπικοί Παράγοντες

Πέραν όμως από τις πηγές πληροφόρησης, τα προσωπικά χαρακτηριστικά ενός ατόμου επηρεάζουν την διαμόρφωση της εικόνας προορισμού καθώς, σύμφωνα με τους Um και Crompton (1990) οι απόψεις για τα χαρακτηριστικά ενός προορισμού διαμορφώνονται από τα άτομα που εκτίθενται σε εξωτερικά ερεθίσματα, αλλά η φύση αυτών των απόψεων θα ποικίλει ανάλογα με τα προσωπικά χαρακτηριστικά των ατόμων. Επομένως η αντιληπτή

εικόνα ενός προορισμού θα διαμορφωθεί μέσω της εικόνας που προβάλλεται από τον ίδιο τον προορισμό, από άλλες πηγές πληροφόρησης όπως ανάφερα παραπάνω αλλά και από τους προσωπικούς παράγοντες. Με αυτό τον τρόπο τα άτομα διαμορφώνουν τη δική τους νοερή εικόνα για τον τουριστικό προορισμό, η οποία αποτελεί την προσωπική αντιληπτή εικόνα τους.

Λέγοντας προσωπικούς παράγοντες, αναφερόμαστε στα κοινωνικό-δημογραφικά χαρακτηριστικά των ατόμων, όπως είναι το φύλο, η ηλικία, το επίπεδο μόρφωσης, η οικογενειακή κατάσταση, ο τόπος κατοικίας κλπ.. Επίσης αναφερόμαστε και στα χαρακτηριστικά εκείνα που είναι ψυχολογικής φύσεως όπως τα κίνητρα οι αξίες η προσωπικότητα, η κοινωνική ζωή κλπ.

- Κίνητρα

Πολλοί μελετητές υποστηρίζουν ότι τα κίνητρα επηρεάζουν την διαμόρφωση της εικόνας προορισμού αλλά και την επιλογή του προορισμού αυτού. Γενικά η λέξη κίνητρο αναφέρεται στην ανάγκη που οδηγεί ένα άτομο στο να δρα με ένα συγκεκριμένο τρόπο για να επιτύχει την επιθυμητή ικανοποίηση. Όταν τα άτομα παίρνουν την απόφαση να ταξιδέψουν, το κάνουν για διαφορετικούς λόγους ο καθένας, για διαφορετικά κίνητρα. Οι Gartner (1993), Dann (1996) και Baloglu (1997) υποστήριξαν ότι τα κίνητρα ασκούν μία ευθεία επιρροή στο συναισθηματικό κομμάτι της εικόνας. Στο κομμάτι που οι συναισθηματικές εικόνες αναφέρονται στα συναισθήματα που προκαλεί ένας τόπος, άνθρωποι με διαφορετικά κίνητρα μπορεί να αξιολογήσουν ένα τουριστικό προορισμό με παρόμοιους τρόπους εάν αντιληφθούν ότι ο προορισμός τους παρέχει τα αναζητούμενα οφέλη.

- Ταξιδιωτική Εμπειρία

Προηγούμενη ταξιδιωτική εμπειρία μπορεί επίσης να επηρεάσει την μετά την επίσκεψη εικόνα προορισμού, καθώς, σύμφωνα με τους Schreyer, Lime και Williams (1984) οι παρούσες καταστάσεις ερμηνεύονται σε σχέση με προηγούμενες εμπειρίες, εξαιτίας της σύνδεσης μεταξύ των πληροφοριών που έρχονται από παλιές εμπειρίες και της υποκειμενική ερμηνείας τους ταξιδιού αναψυχής. Στον τομέα του τουρισμού, η προηγούμενη εμπειρία μπορεί να είναι πιο σημαντική από τις πληροφορίες που λαμβάνονται από εξωτερικούς παράγοντες, καθώς τα άτομα τείνουν να δίνουν περισσότερη βαρύτητα στις προηγούμενες εμπειρίες απ' ότι στις πληροφορίες από τις

εξωτερικές πηγές. Αυτό γίνεται επειδή όταν υπάρχει προηγούμενη εμπειρία, η ανάγκη να ληφθούν οι πληροφορίες από εξωτερικές πηγές είναι πιο μικρή.

- Κοινωνικό-δημογραφικά χαρακτηριστικά

Πολλά μοντέλα της διαδικασίας απόφασης για την επιλογή ενός τουριστικού προορισμού δείχνουν ότι τα προσωπικά χαρακτηριστικά των ατόμων, όπως είναι το φύλο, η ηλικία, το επάγγελμα, το επίπεδο μόρφωσης, η κοινωνική τάξη, η οικονομική κατάσταση επηρεάζουν τις αντιλήψεις που έχουν οι τουρίστες για τους προορισμούς.

Η αντίληψη, που θεωρείται η διαδικασία μέσω της οποίας ένα άτομο επιλέγει, οργανώνει και ερμηνεύει τις εισερχόμενες πληροφορίες προκειμένου να δημιουργήσει μία εικόνα, εξαρτάται όχι μόνο από συγκεκριμένα ερεθίσματα, αλλά και από ερεθίσματα που λαμβάνονται γενικά από το περιβάλλον, τα ατομικά χαρακτηριστικά και τις περιστάσεις. Τα άτομα αντιλαμβάνονται τα διάφορα ερεθίσματα μέσα από τις αισθήσεις, αλλά η προσοχή, η οργάνωση και η ερμηνεία των πληροφοριών που λαμβάνονται από τις αισθήσεις είναι απόλυτα προσωπική και υποκειμενική.

Οι εμπειρικές μελέτες που έχουν προσπαθήσει να προσδιορίσουν τις διαφορές στην αντιληπτή εικόνα ενός προορισμού που εξαρτώνται από τα κοινωνικό-δημογραφικά χαρακτηριστικά έχουν παρουσιάσει αντιφατικά αποτελέσματα. Ο Baloglu (1993) στην έρευνά του δεν βρήκε καμία διαφορά στην αντιληπτή εικόνα που να οφείλεται στο φύλο, στο εισόδημα και στο επίπεδο μόρφωσης. Αντίθετα άλλες μελέτες βρήκαν αρκετές διαφορές στην αντιληπτή εικόνα που εξαρτιόνταν από το φύλο, την ηλικία, το επίπεδο μόρφωσης, την απασχόληση, το εισόδημα, η οικογενειακή κατάσταση και τη χώρα προέλευσης.

2.3. ΜΕΘΟΔΟΙ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ

Η έλλειψη συμφωνίας όσον αφορά την σύλληψη της έννοιας της αντιληπτής εικόνας ενός προορισμού έχει προκαλέσει μια μεγάλη ανομοιογένεια στην μέτρηση της. Όπως επισημαίνει ο Gartner (1989), έχει υπάρξει πολλή φιλολογία για την εικόνα τουριστικού προορισμού, εντούτοις, οι έρευνες είναι αποσπασματικές και στερούνται θεωρητικής βάσης.

Για την μέτρηση της εικόνας προορισμού ποικίλες μέθοδοι έχουν αναπτυχθεί, οι οποίες διαφέρουν α) στον τρόπο συλλογής των πληροφοριών (πολυδιάστατες κλίμακες, κλίμακα

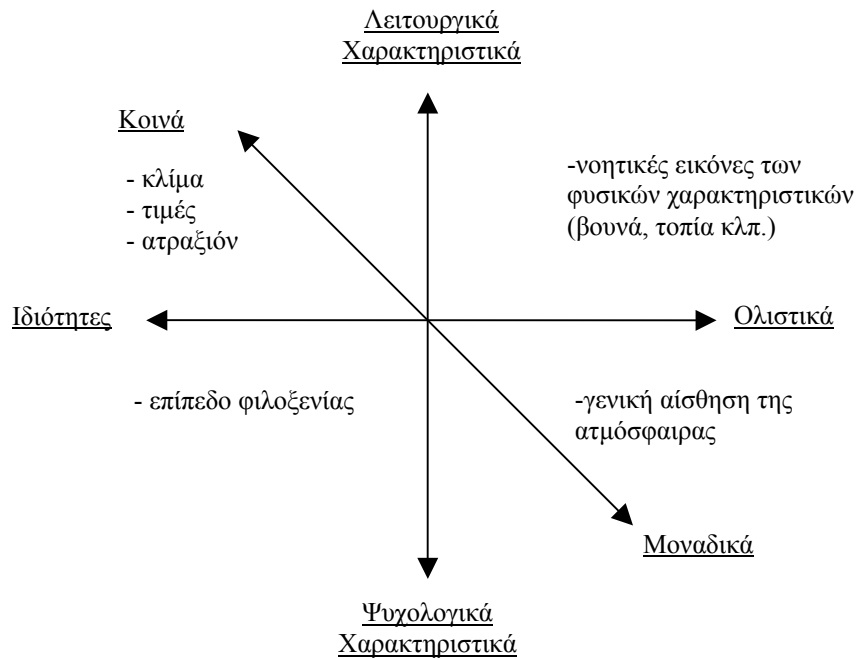
Likert κλπ.) και β) στα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για την μέτρηση της εικόνας προορισμού. Οι περισσότερες από τις μελέτες αυτές χρησιμοποιούν είτε μια δομημένη ποσοτική προσέγγιση, είτε λιγότερο συχνά, μια μη δομημένη ποιοτική προσέγγιση (Pike 2002).

Οι μελέτες που χρησιμοποιούν δομημένες μεθόδους συνήθως μετρούν διάφορα κοινά χαρακτηριστικά εικόνων μέσω μίας σειράς κλιμάκων (π.χ. Κλίμακα Likert), παρουσιάζοντας με αυτόν τον τρόπο τιμές για κάθε χαρακτηριστικό. Αν και οι δομημένες προσεγγίσεις έχουν τα πλεονεκτήματα ότι οι λίστες των χαρακτηριστικών είναι εύκολο να οργανωθούν, τα δεδομένα μπορούν εύκολα να κωδικοποιηθούν και να αναλυθούν και διευκολύνουν την σύγκριση (Erchtner & Ritchie, 1991), προσφέρουν λίγη ευκαιρία να συλληφθεί «η πλήρης δυναμική ή ο εγγενής πλούτος στη διαδικασία επιλογής προορισμού» (Dann, 1996), μειώνοντας ενδεχομένως, με αυτόν τον τρόπο την πληρότητα της μέτρησης.

Οι σπάνια χρησιμοποιημένες εναλλακτικά προς τις δομημένες προσεγγίσεις είναι οι μη δομημένες, ποιοτικές μέθοδοι μέτρησης, όπως είναι η εστίαση σε συγκεκριμένες ομάδες ή οι ανοιχτές ερωτήσεις στην έρευνα με περιεκτική ανάλυση και διάφορες τεχνικές, χρησιμοποιώντας ελεύθερες περιγραφές για να συλλάβουν τα πιο ολιστικά συστατικά της εικόνας. Ενώ αναγνωρίζεται ότι αυτές οι μέθοδοι συμβάλουν περισσότερο στην μέτρηση της εικόνας (Baloglu & Mangaloglu, 2001), έχουν κριθεί ότι προσφέρουν περιορισμένες πιθανότητες στατιστικής ανάλυσης και επομένως υπόκεινται σε περισσότερη ερμηνευτική προκατάληψη καθώς επίσης εξαρτώνται είτε από τις πηγές δεδομένων ή τις δεξιότητες, την θέληση και τις γνώσεις των ατόμων που απαντούν στην έρευνα (Erchtner & Ritchie, 1991).

Εξαιτίας της πολυπλοκότητας της δομής της εικόνας προορισμού και προσπαθώντας να εξαλείψουν τα μειονεκτήματα και των δύο μεθόδων, οι Erchtner & Ritchie (1993) ανέπτυξαν ένα περιεκτικό ορισμό της εικόνας προορισμού. Σύμφωνα με αυτούς, η εικόνα προορισμού πρέπει να μετριέται σύμφωνα με ένα μοντέλο τριών διαστάσεων που θα περιλαμβάνει τρεις άξονες όπως φαίνεται στο Σχήμα 2.2.

Σχήμα 2.2. Οι τρεις άξονες της εικόνας προορισμού (Echtner & Ritchie, 1993)

Ουσιαστικά σύμφωνα με τους Echtner και Ritchie η εικόνα του τουριστικού προορισμού, θα έπρεπε να αποτελείται από αυτά τα συστατικά. Κάθε συστατικό είχε στοιχεία που θα μπορούσαν να έχουν λειτουργικά ή ψυχολογικά χαρακτηριστικά και κάθε χαρακτηριστικό μπορούσε να απεικονίζει κοινά ή μοναδικά χαρακτηριστικά του προορισμού.

Στο Σχήμα 2.2. ο πρώτος άξονας, ιδιότητες – ολιστικά, βασίζεται στην ιδέα ότι η εικόνα αποτελείται από συγκεκριμένες ξεχωριστές ιδιότητες (όπως το κλίμα, οι εγκαταστάσεις, η φιλική διάθεση των ανθρώπων) επίσης και πιο ολιστικές εντυπώσεις (νοερές εικόνες ή φαντασία) για τον προορισμό.

Ο άξονας λειτουργικά – ψυχολογικά χαρακτηριστικά διαιρεί την αντίληψη της εικόνας σε μετρήσιμα χαρακτηριστικά (όπως παραλίες, μαγαζιά, εθνικά πάρκα) και σε πιο άυλα ή ψυχολογικά χαρακτηριστικά (όπως η φιλική διάθεση).

Ο τρίτος άξονας προσδιορίζει μοναδικές ατραξιόν και αξιοθέατα ενός προορισμού (όπως η Ακρόπολη ή το Σινικός Τείχος) και κοινές ατραξιόν και αξιοθέατα (όπως παραλίες και φυσική ζωή)

Έτσι χρησιμοποίησαν ένα συνδυασμό από δομημένες και μη δομημένες μεθόδους μέτρησης. Πρότειναν ερωτηματολόγια με ανοιχτού τύπου ερωτήσεις για να συλλάβουν τα ολιστικά συστατικά και τα πιο χαρακτηριστικά ή μοναδικά γνωρίσματα της εικόνας προορισμού και δημιούργησαν μια οκτάβαθμη κλίμακα βασιζόμενη σε μια λίστα από 35

χαρακτηριστικά για να μπορέσουν να συλλάβουν τον πλούτο της εικόνας προορισμού. Επισήμαναν επίσης, ότι εάν δεν δοθεί η απαραίτητη προσοχή στο στάδιο του σχεδιασμού, οι κατάλογοι των χαρακτηριστικών μπορεί να είναι ελλιπείς με αποτέλεσμα να μην μπορέσουμε να ενσωματώσουμε όλα τα σημαντικά λειτουργικά και ψυχολογικά χαρακτηριστικά της εικόνας προορισμού.

Ο Pike αργότερα (2002) συνέταξε μια ανασκόπηση 142 άρθρων που αφορούσαν την εικόνα προορισμού και γράφτηκαν κατά την περίοδο 1973 – 2000. Η πλειοψηφία των άρθρων αυτών (114) χρησιμοποίησαν δομημένες τεχνικές για να χειριστούν την έννοια της εικόνας προορισμού. Η πιο δημοφιλής τεχνική ανάλυσης δεδομένων ήταν: factor analysis (41 έρευνες), ακολουθούν, t-tests (21), perceptual mapping/ multidimensional scaling (21), analysis of means (20), cluster analysis (14), importance-performance analysis (9), repertory grid (8), mapping techniques (3), constant sum (2) and conjoint analysis (1).

Οι Beerli & Martin (2004) με τη σειρά τους μελετώντας διάφορες κλίμακες μέτρησης της αντιληπτής εικόνας προορισμού κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι υπάρχει μεγάλη έλλειψη ομοιογένειας ανάμεσα στα χαρακτηριστικά που ορίζονται από τις αντιλήψεις των ατόμων. Την ίδια στιγμή παρατήρησαν ότι σε πολλές περιπτώσεις η εγκυρότητα και η αξιοπιστία των κλιμάκων μέτρησης δεν είχε αποδειχθεί, δημιουργώντας αμφιβολίες για τις ψυχομετρικές τους ιδιότητες. Έτσι από τις μελέτες που έχουν εξεταστεί μόνο αυτές των Echter & Ritchie και Baloglu και McCleary (1999) είχαν εξετάσει την αξιοπιστία των διαβαθμίσεων που είχαν χρησιμοποιήσει.

Η έλλειψη μίας γενικά αποδεκτής έγκυρης και αξιόπιστης κλίμακας μέτρησης οδήγησε τους Beerli και Martin (2004) στην πρόταση να συγκεντρώσουν πιθανά στοιχεία ενός προορισμού που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σαν εργαλείο για την μέτρηση της αντιληπτής εικόνας του. Με αυτό το σκοπό, και μετά από μία ανασκόπηση των θέλητρων και των χαρακτηριστικών ενός προορισμού που είχαν συμπεριληφθεί σε διαφορετικές κλίμακες μέτρησης και είχαν χρησιμοποιηθεί στη βιβλιογραφία, προσδιορίστηκαν μία σειρά από χαρακτηριστικά. Τα χαρακτηριστικά αυτά, που φαίνονται στον Πίνακα 2.1., έχουν ταξινομηθεί σε εννέα κατηγορίες: 1) φυσικοί πόροι, 2) γενική υποδομή, 3) τουριστική υποδομή, 4) ελεύθερος χρόνος και αναψυχή των τουριστών, 5) πολιτισμός, ιστορία και τέχνη, 6) πολιτικοί και οικονομικοί παράγοντες, 7) φυσικό περιβάλλον, 8) κοινωνικό περιβάλλον και 9) γενική ατμόσφαιρα του τόπου.

Φυσικοί πόροι	Γενική υποδομή	Τουριστική υποδομή
Καιρός	Ανάπτυξη & ποιότητα δρόμων, λιμανιών	Ξενοδοχειακή & αυτόνομη στέγαση
Θερμοκρασία	Ιδιωτικές και δημόσιες συγκοινωνίες	Αριθμός κλινών
Βροχοπτώσεις	Ανάπτυξη των υπηρεσιών υγείας	Κατηγορίες
Υγρασία	Ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών	Ποιότητα
Ώρες ηλιοφάνειας	Ανάπτυξη των εμπορικών υποδομών	Εστιατόρια
Παραλίες	Έκταση της οικοδομικής ανάπτυξης	Αριθμός
Αμμόδης ή βραχώδης παραλίες		Κατηγορίες
Μήκος των παραλιών		Ποιότητα
Επιβάρυνση των παραλιών		Μπαρ, ντισκοτέκ και κλαμπς
Πλούτος τοπίου		Ευκολία πρόσβασης στον προορισμό
Περιοχές προστατευμένης φύσης		Εκδρομές στον προορισμό
Λίμνες, βουνά, έρημοι, κλπ.		Τουριστικά κέντρα
Ποικιλία & μοναδικότητα χλωρίδας και		Δίκτυο τουριστικών πληροφοριών

Ελεύθερος χρόνος και αναψυχή	Πολιτισμός, ιστορία και τέχνη	Πολιτικοί και οικονομικοί παράγοντες
Θεματικά πάρκα	Μουσεία, ιστορικά κτήρια, μνημεία κλπ.	Πολιτική σταθερότητα
Ψυχαγωγία και αθλητικές δραστηριότητες	Φεστιβάλ, συναυλίες κλπ.	Πολιτικές τάσεις
Γκολφ, ψάρεμα, κυνήγι, σκι, καταδύσεις	Βιοτεχνία	Οικονομική ανάπτυξη
Υδάτινα πάρκα	Γαστρονομία	Ασφάλεια
Ζωολογικοί κήποι	Λαογραφία	Ποσοστό εγκληματικότητας
Οδοιπορία	Θρησκεία	Τρομοκρατικές επιθέσεις
Δραστηριότητες περιπέτειας	Συνήθειες και τρόποι ζωής	Τιμές
Καζίνο		
Νυχτερινή ζωή		
Ψώνια		

Φυσικό περιβάλλον	Κοινωνικό περιβάλλον	Γενική ατμόσφαιρα του τόπου
Όμορφιά του τοπίου	Φιλοξενία και φιλική διάθεση των ντόπιων	Πολυτελής τοποθεσία
Όμορφιά των πόλεων και των χωριών	Υπανάπτυξη και φτώχεια	Μοντέρνα τοποθεσία
Καθαριότητα	Ποιότητα ζωής	Τόπος με φήμη και καλό όνομα
Πολυκοσμία	Γλωσσικά εμπόδια	Μέρος προσανατολισμένο σε οικογένειες
Αέρας και ηχορύπανση		Εξωτικό μέρος
Κυκλοφοριακή συμφόρηση		Μυστηριώδες μέρος
		Χαλαρωτικό μέρος
		Αγχωτικό περιβάλλον
		Ευχάριστο, διασκευαστικό μέρος
		Βαρετό μέρος
		Ελκυστικό ή ενδιαφέρον μέρος

Πίνακας 2.1. Χαρακτηριστικά που προσδιορίζουν την αντιληπτή εικόνα ενός τουριστικού προορισμού (A. Beerli, J.D. Martin 2004)

Η επιλογή των διαφορετικών χαρακτηριστικών που θα χρησιμοποιηθούν στο σχεδιασμό ενός εργαλείου για τη μέτρηση της αντιληπτής εικόνας του τουριστικού προορισμού θα εξαρτηθεί από τα θέλγητρα, τα χαρακτηριστικά που έχει ένας τόπος, από τη θέση του ως τουριστικός προορισμός και από τον αντικειμενικό σκοπό της μελέτης της αντιληπτής εικόνας, ο οποίος σκοπός θα καθορίσει επίσης και το αν θα επιλεγούν συγκεκριμένα ή πιο γενικά χαρακτηριστικά.

3. Ο ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ

Ο νομός Σερρών είναι ένας από τους δεκατρείς νομούς της Μακεδονίας. Καταλαμβάνει το ανατολικό της τμήμα και έχει έκταση 3968 τ. χλμ. Βόρεια συνορεύει με τη Βουλγαρία, ανατολικά με τους νομούς Δράμας και Καβάλας, δυτικά με τους νομούς Κιλκίς και Θεσσαλονίκης, ενώ νότια βρέχεται από τον Στρυμονικό κόλπο. Πρωτεύουσα του νομού είναι οι Σέρρες.

Η πόλη διαθέτει ένα πολύ καλό οδικό δίκτυο ενώ ο οργανισμός αστικών συγκοινωνιών διευκολύνει την πρόσβαση σε όλα τα σημεία της γύρω περιοχής. Το εμπορικό κέντρο της πόλης συγκεντρώνει μεγάλο αριθμό τοπικών προϊόντων. Υπάρχουν επίσης πολλά καταστήματα, εστιατόρια, τράπεζες, ξενοδοχεία, κινηματογράφοι και αθλητικά κέντρα.

Εικ.3.1. Αποψη της πόλης των Σερρών με το λόφο Κουλά.

Ο νομός Σερρών αποτελεί τον κατεξοχήν δίαυλο επικοινωνίας της χώρας μας με την ανατολική και βόρεια Ευρώπη. Είναι νομός γεωργικός με ποικιλία καλλιεργειών όπως: σιτάρι, κριθάρι, καλαμπόκι, καπνό, βαμβάκι, ζαχαρότευτλα, βιομηχανική τομάτα, κ.ά. σε μεγάλες εκτάσεις καθώς και ένας και από τους πρώτους κτηνοτροφικούς της χώρας μας.

Ο νομός Σερρών αναπτύσσει αξιόλογη βιομηχανική, εμπορική και οικονομική δραστηριότητα ενώ τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει αύξηση και στην τουριστική δραστηριότητα.

3.1. ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ – ΦΥΣΙΚΑ ΤΟΠΙΑ

Ο νομός παρουσιάζει ιδιαίτερο ιστορικό και αρχαιολογικό ενδιαφέρον που συνδυάζεται με αξιόλογο φυσικό πλούτο. Τα αξιοθέατα και οι φυσικές ομορφιές είναι αναρίθμητες και

αποτελούν ισχυρό πόλο έλξης πολλών επισκεπτών απ' ολόκληρη την Ελλάδα.

3.1.1. Ο Άγιος Ιωάννης

Σε απόσταση δύομιση μόλις χιλιομέτρων από την πόλη των Σερρών βρίσκεται το προάστιο του Αγίου Ιωάννη. Ξακουστός για τα αιωνόβια πλατάνια και για τα άφθονα νερά του που σχηματίζουν μικρούς καταρράκτες. Το δροσερό και καταπράσινο περιβάλλον κατά τους θερινούς μήνες, και η ησυχία και η γαλήνη κατά τη διάρκεια του χειμώνα, γοητεύουν τον κάθε επισκέπτη.

Εικ.3.2. Ο Άγιος Ιωάννης

3.1.2. Η Κοιλάδα των Αγίων Αναργύρων

Το στολίδι της πόλης των Σερρών είναι η κοιλάδα των Αγίων Αναργύρων, η οποία βρίσκεται στο δρόμο που οδηγεί στην Ακρόπολη. Ένας μαγευτικός τόπος, με πλούσια βλάστηση, τεράστια πλατάνια, και πολλά νερά, όπου συνδυάζονται αρμονικά το φυσικό κάλλος με τους χώρους άθλησης και ψυχαγωγίας που έχουν δημιουργηθεί εκεί.

3.1.3. Το Δάσος του Λαϊλιά

Στην οροσειρά της Βρόντους, σε μια μαγευτική τοποθεσία 25 χιλιόμετρα από την πόλη των Σερρών, βρίσκεται το δάσος του Λαϊλιά. Είναι ένα πυκνό δάσος οξιάς και δασικής Πεύκης έκτασης 33.000 περίπου στρεμμάτων, με ψηλότερη κορυφή στα 1850μ. Το πανέμορφο αυτό δάσος προσφέρει καταφύγιο σε μεγάλα θηλαστικά και πτηνά, σπάνια και κοινά. Η βλάστηση στο Λαϊλιά είναι

Εικ.3.3. Το δάσος του Λαϊλιά

πλούσια και πολυποίκιλη. Στην τοποθεσία «Μπαλτά - Τσαϊρ» αναπτύσσεται ένα φυσικό παλαιοντολογικό μουσείο των ειδών της βλάστησης του δάσους. Ο χώρος αυτός με υπουργική απόφαση έχει ανακηρυχτεί διατηρητέο μνημείο της φύσης. Το δεκαπενταύγουστο οργανώνονται λαογραφικές εκδηλώσεις και πλήθος κόσμου κατακλύζει το βουνό. Στη βόρεια πλευρά του δάσους, στα 1600μ. πάνω από το επίπεδο της θάλασσας, βρίσκεται και το χιονοδρομικό κέντρο του Λαϊλιά. Ένα μέρος άθλησης και

αναζωογόνησης για όλους. Η θέα από το περίπτερο είναι το λιγότερο καταπληκτική. Στο ισόγειο του περιπτέρου λειτουργεί καφετέρια και στον δεύτερο όροφο είναι τα γραφεία και τα δωμάτια για τους σκιέρ που θέλουν να διανυκτερεύσουν εκεί. Η χιονοδρομική πίστα μπορεί να εξυπηρετήσει 700 άτομα την ώρα. Κάθε χρόνο διοργανώνεται ένα πλήθος αγώνων, γεγονός που δίνει τη δυνατότητα στους νέους και όχι μόνο, να αποκτήσουν εμπειρίες στα χειμερινά αθλήματα.

3.1.4. Το Φαράγγι του Αγγίτη

Εικ.3.4. Το φαράγγι του Αγγίτη

Εικ.3.5. Rafting στα νερά του Αγγίτη

Το φαράγγι του ποταμού Αγγίτη βρίσκεται στην νοτιοανατολική πλευρά του νομού και έχει μήκος 15 χιλιόμετρα. Το φαράγγι είναι γνωστό και ως «Στενά Πέτρας» και «Διώρυγα». Σε τρία σημεία του φαραγγιού έχουν βρεθεί βραχογραφίες που παριστάνουν καμήλες, ελάφια, ιππείς που κρατούν τα ηνία των αλόγων και ακόντια, αλλά και αφηρημένα σχέδια. Εκτιμάται ότι οι βραχογραφίες αυτές είναι φτιαγμένες τον 5° με 6° μ.Χ αιώνα. Πλούσια είναι η χλωρίδα και η πανίδα της περιοχής, ενώ με το πέρασμα των αιώνων έχουν δημιουργηθεί αρκετές σπηλιές και καμάρες κατά μήκος της χαράδρας. Τα τελευταία χρόνια στο ποταμό αναπτύσσονται αθλητικές δραστηριότητες όπως Rafting, κανό, καγιάκ κ.α.

3.1.5. Το Σπήλαιο της Αλιστράτης

Πενήντα χιλιόμετρα νοτιοανατολικά της πόλης των Σερρών κοντά στην κοινότητα Αλιστράτη βρίσκεται το σπήλαιο της Αλιστράτης. Το μέγεθος και η σπάνια ομορφιά του, κεντρίζει το ενδιαφέρον όχι μόνο σπηλαιολόγων, παλαιοντολόγων, γεωλόγων και εξερευνητών αλλά και κάθε απλού επισκέπτη που θέλει να θαυμάσει από κοντά ένα αριστούργημα της φύσης. Η επιφάνεια του σπηλαίου που μέχρι σήμερα είναι γνωστή

καλύπτει 25.000 μ² και σε πολλά σημεία του υπάρχουν ιζήματα που χρονολογούνται περίπου από 2.000.000 έτη μέχρι σήμερα. Εκτός από το σπήλαιο της Αλιστράτης, ενδιαφέρον παρουσιάζει το μικρό σπήλαιο της Αγίας Μαρίνας στο χωριό Δάφνη. Επίσης υπάρχει και το σπήλαιο των Επταμύλων, που αν και παραμένει κλειστό θεωρείται μεγάλου τουριστικού ενδιαφέροντος λόγω του μεγέθους του και της σπανιότητας του είδους του.

Εικ. 3.6. Το σπήλαιο της Αλιστράτης

3.1.6. Ο Υγρότοπος της λίμνης Κερκίνης

Στην πεδινή και ημιορεινή περιοχή του νομού υπάρχουν σημαντικοί υδροβιότοποι με διεθνή σημασία. Ο σημαντικότερος και πιο γνωστός είναι αυτός της Κερκίνης. Δημιουργήθηκε με την τεχνητή ανθρώπινη παρέμβαση στον Στρυμόνα ποταμό. Αποτελεί έργο που έχει μεγάλη ωφέλεια για τη γεωργία και παράλληλα είναι υδροβιότοπος για χιλιάδες ζώα και πουλιά.

Εικ.3.7. Η λίμνη Κερκίνης

Θαυμασμό προκαλούν τα παραποτάμια δάση, τα νούφαρα, και η ποικιλία των ψαριών που αποτελούν και πηγή εισοδήματος για πολλούς κατοίκους της περιοχής. Η Κερκίνη προστατεύεται από τη σύμβαση Ραμσάρ και αποτελεί περιοχή του Ευρωπαϊκού Δικτύου «Φύση 2000». Στην περιοχή της Κερκίνης συναντούμαι πολλά είδη θηλαστικών όπως το τσακάλι, το λύκο, την αγριόγατα, τη βίδρα, τη νυφίτσα, το ζαρκάδι, το λαγό, το αγριογούρουνο κ.λ.π. Υπάρχουν 10 είδη αμφίβιων και περίπου 20 είδη ερπετών. Η ιχθυοπανίδα είναι επίσης πλούσια αφού υπάρχουν 30 είδη ψαριών. Στην περιοχή γύρω από τη λίμνη έχουν καταγραφεί περίπου 300 είδη πουλιών. Ο Αργυροπελεκάνος και η Λαγγόνα που ζουν εκεί είναι παγκόσμια απειλούμενα είδη με εξαφάνιση. Υπάρχουν και πολλά σπάνια αρπακτικά όπως ο χρυσαετός, ο βασιλαετός, ο πετρίτης, ενώ η περιοχή αποτελεί μοναδικό πεδίο έρευνας σχετικά με τους υγρότοπους και τη διαχείρισή τους. Τα τελευταία χρόνια γνωρίζει μεγάλη τουριστική ανάπτυξη και με την ελεγχόμενη αξιοποίηση της βοηθά και στην ενίσχυση των εισοδημάτων των κατοίκων της περιοχής. Η

λίμνη και η περιοχή γύρω από αυτή προσφέρεται για περιβαλλοντική εκπαίδευση και αποτελεί ιδανικό μέρος για την ανάπτυξη του οικότουρισμού ώστε να συγκεντρώνει πλήθος ανθρώπων που αγαπούν τις ειδικές μορφές τουρισμού.

3.2. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ – ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΤΟΠΟΙ – ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1. Κουλάς - Ακρόπολη

Ο επιβλητικός λόφος του Κουλά, στους πρόποδες του οποίου απλώνεται η πόλη των Σερρών, αποτελεί ισχυρό πόλο έλξης όχι μόνο για τους Σερραίους αλλά και για τους επισκέπτες κάθε εθνικότητας. Το τμήμα του κάστρου που σώζεται είναι ο «Πύργος του Ορέστη» ο οποίος είναι κτισμένος σε αρχαίο φρούριο που προστάτευε την πόλη τον 7ο και 6ο π.χ. αιώνα. Κατά τη Βυζαντινή περίοδο ο Νικηφόρος Φωκάς οχύρωσε την πόλη των Σερρών ιδρύοντας τη Βυζαντινή Ακρόπολη. Την περίοδο της Φραγκοκρατίας ονομαζόταν «Καστέλλι» ενώ οι Τούρκοι την ονόμαζαν «Μπας Κουλέ». Τα Βυζαντινά χρόνια εντός της Ακροπόλεως ήταν οι κατοικίες των διοικητών του κράτους.

3.2.2. Αμφίπολη

Στο νότιο άκρο του νομού και σε μικρή απόσταση από την ακτή των Κερδυλίων βρίσκεται η αρχαία πόλη της Αμφίπολης. Ήταν χτισμένη σε ένα λόφο στις όχθες του Στρυμόνα και ανέπτυξε κατά την αρχαιότητα σπουδαίο πολιτισμό. Στη δυτική όχθη του Στρυμόνα σε μικρή απόσταση από τα Ν. Κερδύλια δεσπόζει ο Λέων της Αμφίπολης, μαρμάρινο λιοντάρι μνημείο επιβλητικό το οποίο έχει αναδειχτεί σε σύμβολο του νομού Σερρών. Εικάζεται ότι είναι άγαλμα του 4ου αι. π.Χ. και πρόκειται για επιτάφιο μνημείο προς τιμήν του Λαομέδοντα, ναυάρχου και φίλου του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Τέλος στην περιοχή της Αμφίπολης λειτουργεί μουσείο με ευρήματα που αποδεικνύουν ότι η Αρχαία Αμφίπολη υπήρξε από τις σημαντικότερες πόλεις της αρχαιότητας.

Εικ. 3.8. Το λιοντάρι της Αμφίπολης

3.2.3. Οχυρά Ρούπελ

Προσδιοριστικό στοιχείο της ιστορικής ταυτότητας του νομού και μοναδικό αξιοθέατο συνάμα είναι τα οχυρά του Ρούπελ. Στις 26 Μαΐου του 1916 τα οχυρά λειτούργησαν ως

φραγμός στην προέλαση των Γερμανοβουλγαρικών δυνάμεων προς την Ελληνική επικράτεια. Μια διαταγή όμως της τότε κυβέρνησης που ανέφερε ότι δεν έπρεπε να προβληθεί καμία αντίσταση, ανέτρεψε το αρχικό σχέδιο και το οχυρό παραδόθηκε στις 27 Μαΐου του 1916. Το γεγονός αυτό αποτέλεσε μια από τις μελανότερες σελίδες της σύγχρονης Ελληνικής ιστορίας. Κατά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο στα οχυρά του Ρούπελ διαδραματίστηκαν γεγονότα που ανέδειξαν τη γενναιότητα και την ανδρεία της Ελληνικής ψυχής σε όλο της το μεγαλείο. Η τρομακτικής ισχύος για την εποχή πολεμική μηχανή των Γερμανών εξαπέλυσε ανηλεή και αδιάκοπη επίθεση από την 6η ως το πρωί της 10ης Απριλίου χωρίς τελικά να καταφέρει να καταλάβει το οχυρό το οποίο υπερασπίζονταν λιγοστοί έλληνες μαχητές. Το οχυρό παραδόθηκε τη 10η Απριλίου και αφού προηγήθηκε συνθηκολόγηση μεταξύ Ελλήνων και Γερμανών στη Θεσσαλονίκη. Κάθε χρόνο την ημέρα της 6ης Απριλίου, πλήθος κόσμου απ' όλη την Ελλάδα συγκεντρώνεται για να τιμήσει τους ήρωες της μάχης των οχυρών. Επίσης οι επισκέπτες μπορούν να ξεναγηθούν στο χώρο από την δύναμη του παραμεθόριου φυλακίου κατά τα Σαββατοκύριακα.

3.2.4. Μπεζεστένι -Αρχαιολογικό μουσείο Σερρών

Εικ. 3.9. Το αρχαιολογικό μουσείο Σερρών

Κτίστηκε το 1385 και βρίσκεται στο κέντρο της πόλης (Πλατεία Ελευθερίας). Το όνομα του προέρχεται από την Αραβοπερσική λέξη «Μπεζεστένι» που σημαίνει αγορά υφασμάτων. Σήμερα λειτουργεί ως αρχαιολογικό μουσείο στο οποίο έχει αποθησαυριστεί το μεγαλύτερο μέρος του αρχαιολογικού πλούτου των Σερρών.

3.2.5. Λαογραφικό μουσείο Σαρακατσάνων

Ένα από τα καλύτερα λαογραφικά Μουσεία της Ευρώπης, το Μουσείο Σαρακατσάνων, βρίσκεται στις Σέρρες. Πρόκειται για έναν χώρο σπάνιων εκθεμάτων λαογραφικής παράδοσης και θεωρείται ένα από τα 5 μονογραφικά μουσεία σ' ολόκληρη την Ευρώπη.

Το 1987 το Prix du Musee de l'Annee (Ευρωπαϊκό Βραβείο του Μουσείου της Χρονιάς) απένειμε στο Μουσείο Σαρακατσάνων ειδική διάκριση εκτιμώντας το σύνολο των στοιχείων που συνθέτουν την ταυτότητά του.

Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί ότι στο νομό Σερρών υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός μουσείων, αξιόλογων μνημείων βυζαντινής τέχνης άλλα και τουρκικά μνημεία καθώς επίσης μοναστήρια και Ιεροί Ναοί πολύ μεγάλης ιστορικής και θρησκευτικής αξίας.

3.3. ΕΘΙΜΑ – ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ – ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Τα έθιμα του νομού Σερρών που είναι γνωστά σε ολόκληρη την Ελλάδα αλλά και το εξωτερικό είναι τα «Αναστενάρια» της Αγίας Ελένης και το έθιμο της «Γυναικοκρατίας». Τα «Αναστενάρια» λαμβάνουν χώρα κάθε χρόνο στις 21 Μαΐου στη γιορτή των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης. Πλήθος κόσμου επισκέπτονται την Αγία Ελένη για να παρακολουθήσουν τις εκδηλώσεις που έχουν λαογραφικό και θρησκευτικό χαρακτήρα. Τα «Αναστενάρια», το έθιμο της πυροβολίας λαμβάνει χώρα και στην περιοχή της Κερκίνης στις 21 και 23 Μαΐου κάθε χρόνο.

Άλλα έθιμα και εκδηλώσεις που συγκεντρώνουν πολύ κόσμο κάθε χρόνο είναι το έθιμο της «Γυναικοκρατία» στις 8 Ιανουαρίου, τα «Γερακίενα», την εβδομάδα του Πάσχα, που είναι αφιερωμένα στη «Γερακίνα» της οποίας το τραγούδι είναι ξακουστό σε όλη της Ελλάδα, το ετήσιο Rock φεστιβάλ της λίμνης Κερκίνης που γίνεται κάθε Σεπτέμβρη, κ.ά.

Ο νομός Σερρών χαρακτηρίζεται από μια έντονη πολιτιστική και καλλιτεχνική δραστηριότητα. Διοργανώνονται συνεχώς πνευματικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις και φιλοξενούνται συνέδρια και επιστημονικά συμπόσια. Πρωταγωνιστικό ρόλο στα πολιτιστικά δρώμενα του νομού, διαδραματίζει η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού και Ανάπτυξης (Δ.ΕΠ.Κ.Α) της πόλης των Σερρών. Οι δραστηριότητες της είναι πολυάριθμες.

Από το Πνευματικό και Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου Σερρών διοργανώνονται εκδηλώσεις που περιλαμβάνουν συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις, αθλητικούς αγώνες και καλλιτεχνικές εκθέσεις.

Από το καλοκαίρι του 2000 λειτούργησε πιλοτικά και με αξιόλογη επιτυχία μια νέα πρωτοβουλία για την πολιτιστική και αγροτουριστική ανάπτυξη στην περιφέρεια του νομού. Αφορά στην διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων σε όλους τους δήμους και τις κοινότητες του νομού καθ' όλη τη διάρκεια της θερινής περιόδου με ιδιαίτερη έμφαση στη προβολή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και πλεονεκτημάτων της εκάστοτε τοπικής

κοινωνίας. Παραδοσιακές συνταγές, παραδοσιακές καλλιτεχνικές δημιουργίες, εκθέματα με έντονο τοπικό λαογραφικό χαρακτήρα, αποτελούν ισχυρό κίνητρο για τους επισκέπτες που επιθυμούν να γνωρίσουν τα ιδιαίτερα γνωρίσματα και την πολιτιστική κληρονομιά κάθε τόπου.

Γενικά στο νομό έχει αναπτυχθεί μια πληθώρα πολιτιστικών εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων καθώς πολυάριθμοι είναι οι πολιτιστικοί σύλλογοι που λειτουργούν όχι μόνο στην πόλη των Σερρών αλλά και στους υπόλοιπους δήμους και κοινότητες του νομού.

3.4. ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ο νομός Σερρών είναι μια περιοχή με έντονα αθλητικό χαρακτήρα. Υπάρχουν αρκετές αθλητικές εγκαταστάσεις οι οποίες φιλοξενούν ένα ευρύ φάσμα αθλητικών δραστηριοτήτων. Λειτουργούν 8 εθνικά στάδια, 147 κοινοτικά γυμναστήρια, 2 γήπεδα τένις, ένα εθνικό και 3 ιδιωτικά κολυμβητήρια, 3 εθνικά αθλητικά κέντρα και ένας μεγάλος αριθμός γηπέδων και γυμναστηρίων. Λειτουργούν 158 αθλητικά σωματεία ποδοσφαίρου από τα οποία 3 αγωνίζονται στις εθνικές κατηγορίες και 31 αθλητικοί σύλλογοι που ασχολούνται με διάφορα αθλήματα όπως: κλασικός αθλητισμός, κολύμβηση, πόλο, καλαθοσφαίριση, πετοσφαίριση, πάλη, τένις, συγχρονική κολύμβηση, καταδύσεις, τάε κβο ντο, χάντμπολ, μπάντμινγκτον σκοποβολή κλπ.

3.4.1. Αεροπλοΐα

Στο νομό Σερρών σε μια πολύ όμορφη περιοχή νοτιοανατολικά της πόλης εδρεύει η αερολέσχη Σερρών. Οι δραστηριότητες της λέσχης είναι πολλαπλές με ιδιαίτερη βαρύτητα στην εκπαίδευση πάνω στο αιωρόπτερο (αετός), στο αλεξίπτωτο πλαγιάς, στο μηχανοκίνητο αετό, στα υπερελαφρά αεροσκάφη και στην ελεύθερη πτώση. Η μορφολογία του εδάφους του νομού είναι ιδανική για την ανάπτυξη της αεροπλοΐας καθώς οι μεγάλοι ορεινοί όγκοι του Μπέλες, του Παγγαίου και του Μενοικίου που περιβάλλουν το νομό, δημιουργούν ένα λεκανοπέδιο με πολύ ισχυρά ανοδικά ρεύματα ιδανικά για πτήσεις και αεράθληση. Σημαντική καινοτομία της αερολέσχης Σερρών αποτελεί η δημιουργία τεχνητού λόφου, του μοναδικού στην Ελλάδα, ο οποίος είναι ιδανικός για την εκπαίδευση των νεοεισερχόμενων στο χώρο της αεροπλοΐας. Ισχυρός πόλος έλξης για τους επισκέπτες της αερολέσχης είναι το αεροσκάφος T33 της πολεμικής αεροπορίας που

μεταφέρθηκε πρόσφατα στην αερολέσχη Σερρών από την αεροπορική πολεμική βάση της Λάρισας.

Οι μυημένοι στο άθλημα μπορούν να το απολαύσουν χρησιμοποιώντας έναν από τους αρκετούς τόπους απογείωσης που υπάρχουν στο νομό όπως το Χιονοχώρι στο Μενοίκιο όρος, τα Πλατανάκια και η Βυρώνεια στο όρος Μπέλες και το καταφύγιο της πρώτης στο Παγγαίο όρος.

3.4.2. Πεζοπορίες και ποδηλατικός τουρισμός

Η μορφολογία του εδάφους του νομού, που χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη σημαντικών ορεινών όγκων (Μπέλες, Όρβηλος, Παγγαίο, Μενοίκιο όρος), παρέχει ιδανικές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη αθλητικών δραστηριοτήτων όπως πεζοπορία και ορειβασία. Τέτοιες δραστηριότητες, που οργανώνονται από λιγοστούς ιδιώτες οι οποίοι αναπτύσσουν τελευταία κινητικότητα στο χώρο του εναλλακτικών μορφών τουρισμού, δίνουν την ευκαιρία στον επισκέπτη να περπατήσει στα βουνά, σε χαραγμένες ή μη διαδρομές, και να συνδυάσει την άθληση με την ψυχική ανάταση μέσα στο μαγευτικό φυσικό περιβάλλον του νομού. Κατά τη διάρκεια μιας διαδρομής, οι πεζοπόροι μπορούν να σταματήσουν για ξεκούραση σε σταθμούς διαλείμματος ή διανυκτέρευσης που υπάρχουν γι' αυτό το σκοπό, ενώ ο εξοπλισμός που απαιτείται για τέτοιες δραστηριότητες, παρέχεται εξ' ολοκλήρου από το φορέα οργάνωσης αυτών των προγραμμάτων. Τέλος θα πρέπει να τονιστεί ότι από το νομό Σερρών περνούν τα διεθνή ορειβατικά μονοπάτια E4, που πηγαίνει στο όρος Μπέλες, και το E6, που περνά από το όρος Βρόντους. Μια άλλη αθλητική - τουριστική δραστηριότητα που αποκτά όλο και περισσότερους τελευταία, και ταιριάζει απόλυτα στο φυσικό χαρακτήρα του νομού, είναι το Mountain - bike. Το Mountain - bike μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικά στην πόλη ή στην ύπαιθρο, για βόλτα ή για άθληση. Πολύ μεγάλη ζήτηση και ανάπτυξη γνωρίζει η περιήγηση με ποδήλατο στη φύση. Οι διαδρομές που μπορεί να ακολουθήσει ο κάθε ενδιαφερόμενος διακρίνονται από διαφορετικό βαθμό δυσκολίας ανάλογα με τη φυσική κατάσταση και την εμπειρία του. Ανάλογα λοιπόν με το επίπεδο της ομάδας επιλέγονται διαφορετικές οι οποίες έχουν χαραχθεί στην περιοχή της Κερκίνης, στον Λαϊλιά, στην ευρύτερη περιοχή του σπηλαίου της Αλιστράτης και του ποταμού Αγγίτη και σε πολλά ακόμη ορεινά κυρίως σημεία του νομού. Τα προγράμματα με ορειβατικό ποδήλατο προσφέρονται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και καλύπτουν όλα τα επίπεδα αθλητών.

3.4.3. Rafting - Canoeing

Ιδανικός τόπος για Rafting - Canoeing είναι το φαράγγι του Αγγίτη. Μέσα σ' αυτό το μοναδικό περιβάλλον, ο επισκέπτης μπορεί να κάνει σ' ένα μήκος 15 χιλιομέτρων, που έχει χωριστεί σε δύο βασικές διαδρομές. Η πρώτη διαδρομή είναι για προχωρημένους και έμπειρους λάτρεις του αθλήματος, με υψηλό βαθμό δυσκολίας και έντονες συγκινήσεις. Η χρονική της διάρκεια είναι περισσότερη από μιάμιση ώρα, ενώ η συγκεκριμένη διαδρομή θεωρείται μοναδική για κατάβαση με Rafting. Η δεύτερη διαδρομή, η οποία ξεκινά μετά το τέλος της πρώτης, είναι πιο ήπιας μορφής και θεωρείται κατάλληλη για αρχάριους και παιδιά. Μια άλλη δραστηριότητα που αναπτύσσεται στη περιοχή είναι το Canoeing Πρόκειται για τη διάσχιση του φαραγγιού συνήθως από πάνω προς τα κάτω, κάνοντας χρήση ορειβατικού εξοπλισμού όπου αυτός είναι απαραίτητος. Είναι μια περιπέτεια που μπορούν να απολαύσουν άτομα κάθε ηλικίας που επιθυμούν να συνδυάσουν τη δράση με τη μαγεία της φύσης.

3.5. ΤΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΙΟ ΤΩΝ ΣΕΡΡΩΝ

Το αυτοκινητοδρόμιο των Σερρών αποτελεί τη μοναδική πίστα στη χώρα αλλά και στη Βαλκανική η οποία πληρεί απολύτως τις κατασκευαστικές προδιαγραφές της Διεθνούς Ομοσπονδίας Μοτοσικλέτας (FIM) και της Διεθνούς Ομοσπονδίας Αυτοκινήτου (FIA), για τη διεξαγωγή αγώνων κατηγορίας μέχρι φόρμουλα 3000 (F3000).

Κατασκευάστηκε υπό την αιγίδα του Δήμου Σερρών και λειτουργεί από το Μάιο του 1998. Φιλοξενεί πλήθος αγώνων αυτοκινήτου και μοτοσικλέτας καθώς και δραστηριότητες με αυτοκινητιστικό ενδιαφέρον μη αγωνιστικού χαρακτήρα, αναδεικνύοντας την περιοχή σε πανελλήνιο κόμβο μηχανοκίνητου αθλητισμού.

3.5.1. Περιγραφή αυτοκινητοδρομίου

Το αυτοκινητοδρόμιο βρίσκεται νοτιοδυτική της πόλης των Σερρών στην περιοχή του αθλητικού πάρκου «Ομόνοια» έκτασης 1.000 στρεμμάτων. Οι χώροι του αυτοκινητοδρομίου καταλαμβάνουν έκταση 500 περίπου στρεμμάτων ενώ στον περιβάλλοντα χώρο λειτουργούν δημοτικές αθλητικές εγκαταστάσεις συμπεριλαμβανομένων γηπέδων καλαθοσφαίρισης, ποδοσφαίρου, κλειστού γυμναστηρίου κ.α.

Η πρόσβαση στο χώρο γίνεται κυρίως από το βορειοανατολικό τμήμα του μέσω υπόγειας διάβασης. Σημειώνεται ότι υπάρχουν άλλες 10 προσβάσεις περιμετρικά του αυτοκινητοδρομίου για την επικοινωνία με τον περιβάλλοντα χώρο και για τη διέλευση θεατών και οχημάτων.

Το συνολικό μήκος της πίστας είναι 3.187 μέτρα και το συνολικό εμβαδόν που περικλείει είναι 195 στρέμματα περίπου. Το πλάτος της πίστας είναι 15 μέτρα σε ευθεία γραμμή με την εκκίνηση και 12 μέτρα στο υπόλοιπο τμήμα της.

Στο εσωτερικό της πίστας είναι εγκατεστημένος ο χώρος στάθμευσης και προετοιμασίας των αγωνιζομένων (Paddock). Καταλαμβάνει έκταση 4.900τ.μ. και η προσέγγισή του γίνεται μέσω της υπόγειας διάβασης η οποία βρίσκεται στο ύψος περίπου της εκκίνησης.

Το δευτερεύον οδικό δίκτυο συνολικού μήκους 4.800μέτρων στο εσωτερικό της πίστας για τη γρήγορη, άνετη και ασφαλή κίνηση ασθενοφόρων, οχημάτων περισυλλογής και πυροσβεστικών οχημάτων βρίσκεται στο στάδιο της κατασκευής.

Εικ.3.10. Το αυτοκινητοδρόμιο των Σερρών

Απέναντι από την ευθεία εκκίνησης ολοκληρώνεται τσιμεντένια σκεπαστή κερκίδα οπλισμένου σκυροδέματος χωρητικότητας 2.500 θεατών, ενώ στον υπόλοιπο χώρο είναι τοποθετημένες λύομενες κερκίδες θεατών, άλλη μία λύομενη κερκίδα 1.000 θεατών τοποθετήθηκε σε φυσική κερκίδα στην απέναντι πλευρά της ευθείας εκκίνησης και τέλος μία λύομενη κερκίδα έχει τοποθετηθεί σε διαμορφωμένο χώρο εντος των pits, η οποία φιλοξενεί 1.000 περίπου θεατές.

Κατά τη διάρκεια των αγώνων στους παραπάνω χώρους λειτουργούν ένα διώροφο αναψυκτήριο 100 τετ. μέτρων και τρεις καντίνες σε ισάριθμες κερκίδες, προς πλήρη εξυπηρέτηση των επισκεπτών. Στον περιβάλλοντα χώρο του αυτοκινητοδρομίου υπάρχουν διαμορφωμένοι χώροι ελεύθερης στάθμευσης για τους θεατές.

Οι τεχνικές και κατασκευαστικές προδιαγραφές του αυτοκινητοδρομίου παρέχουν τη δυνατότητα διοργάνωσης αγώνων εθνικού και διεθνούς επιπέδου. Με την ολοκλήρωση της 3^{ης} κατασκευαστικής φάσης στο αυτοκινητοδρόμιο θα μπορούν να διεξαχθούν αγώνες σχεδόν όλων των κατηγοριών και συγκεκριμένα:

➤ **Αγώνες Αυτοκινήτου**

- Αγώνες Formula 3
- Αγώνες Formula 3000
- Ευρωπαϊκά και Παγκόσμια πρωταθλήματα Touring
- Αγώνες αυτοκινήτου κατηγορίας Grand tourism
- Αγώνες Ενιαίου Πρωταθλήματος
- Αγώνες Κλασσικού αυτοκινήτου
- Αγώνες κατηγορίας E
- Αγώνες αντοχής

Εικ.3.11. Αγώνες Αυτοκινήτου

➤ **Αγώνες Μοτοσικλέτας**

- Αγώνες Παγκόσμιου πρωταθλήματος
- Αγώνες πρωταθλήματος κατηγορίας Super Bike
- Αγώνες πρωταθλήματος Dragster
- Αγώνες αντοχής

Εικ.3.12. Αγώνες Μοτοσικλέτας

3.5.2. Φορέας Διαχείρισης του Αυτοκινητοδρομίου Σερρών

Φορέας διαχείρισης του αυτοκινητοδρομίου είναι η Αυτοκινητοδρόμιο Σερρών Α.Ε. Πρόκειται για ένα νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου που λειτουργεί υπό τη μορφή ανώνυμης εταιρίας με πλειοψηφικό μετοχικό φορέα το Δήμο Σερρών.

Εκτός από το δήμο Σερρών, ο οποίος κατέχει το 76,5% του μετοχικού κεφαλαίου, συμμετέχοντες φορείς είναι ακόμη:

1. Το εμπορικό και βιομηχανικό επιμελητήριο Σερρών με 7,5%
2. Η Λέσχη Αυτοκινήτου και Μοτοσικλέτας Σερρών με 15%
3. Μοτοσικλετιστικός Όμιλος Σερρών με 0,66%
4. Η Ε.Λ.Π.Α. η οποία είναι κάτοχος του 0,33%

Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας ανέρχεται σήμερα στα 176.000 ευρώ. Βάσει του καταστατικού της η εταιρία διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο απαρτίζεται από επτά μέλη εκλεγόμενα από τη Γενική Συνέλευση και με διάρκεια θητείας τέσσερα έτη.

3.5.3. Δραστηριότητες – Εκδηλώσεις

Στα έξι χρόνια της λειτουργίας το αυτοκινητοδρόμιο, λόγω της μοναδικότητας του από πλευράς προδιαγραφών έχει συγκεντρώσει το ενδιαφέρον του μηχανοκίνητου αθλητισμού της χώρας και των Βαλκανικών χωρών.

Πλήθος αγωνιστικών δραστηριοτήτων έχουν φιλοξενηθεί στους χώρους του αυτοκινητοδρομίου συμπεριλαμβανομένων αγώνων των πανελληνίων πρωταθλημάτων, προγραμματισμένων από την Εθνική Επιτροπή Αγώνων (ΕΘ.Ε.Α.) της Ε.Λ.Π.Α., καθώς και ανεξάρτητων αγώνων ειδικών κατηγοριών, αγώνων επίδειξης, αντοχής καθώς και ένας βαλκανικός αγώνας ταχύτητας μοτοσικλέτας. Επίσης στο αυτοκινητοδρόμιο έχουν φιλοξενηθεί δραστηριότητες ιδιωτών μη αγωνιστικού ενδιαφέροντος όπως:

- Εκθέσεις αυτοκινήτων
- Παρουσιάσεις νέων μοντέλων αυτοκινήτων και μοτοσικλετών
- Παρουσιάσεις και δοκιμές προϊόντων σχετικών με το αυτοκίνητο
- Ημερίδες σχολών γρήγορης οδήγησης
- Σχολές ασφαλούς οδήγησης
- Συγκριτικές δοκιμές αυτοκινήτων και μοτοσικλετών από περιοδικά ειδικού τύπου

Το αυτοκινητοδρόμιο των Σερρών χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο και αναπτυξιακό έργο, τα πολλαπλά οφέλη του οποίου, από την αρχή της λειτουργίας της πίστας, συνέβαλλαν στην οικονομική αναβάθμιση του νομού με τη δημιουργία ενός εξειδικευμένου καταναλωτικού κοινού και την ταυτόχρονη προσέλκυση ειδικής μορφής εσωτερικού τουρισμού, του αθλητικού.

Ο νομός Σερρών λοιπόν αν και δεν είναι χαρακτηρισμένος τουριστικός νομός όμως σταδιακά, τα τελευταία χρόνια, κάνει σημαντικές προσπάθειες για την ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή. Ιδιαίτερα στρέφεται προς την πλευρά των εναλλακτικών μορφών, όπως είναι π.χ. ο οικολογικός τουρισμός, ο θρησκευτικός, ο πολιτιστικός και ο αθλητικός, αξιοποιώντας το μοναδικό φυσικό του περιβάλλον, την πλούσια εκκλησιαστική κληρονομιά, την πολιτιστική του παράδοση και τις πολλές αθλητικές εγκαταστάσεις, όπως είναι το αυτοκινητοδρόμιο.

4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σκοπός αυτής της εργασίας ήταν, με αφορμή το αυτοκινητοδρόμιο, να μελετήσω την εικόνα που έχουν τα άτομα που ασχολούνται με τον μηχανοκίνητο αθλητισμό στην Κρήτη, για τον νομό Σερρών, ως τουριστικό προορισμό. Επιπλέον στόχος ήταν να ερευνησω της πρόθεσή τους να επισκεφθούν τον νομό μέσα στους επόμενους 12 μήνες καθώς επίσης και το λόγο για τον οποίο θα το έκαναν.

Αρχικά για την έρευνά μου συνέλλεξα πληροφορίες μέσω Internet για τον νομό Σερρών και το αυτοκινητοδρόμιο. Στη συνέχεια μελέτησα άρθρα από έγκυρα περιοδικά αλλά και από το Internet τα οποία αφορούσαν μελέτες αντιληπτής εικόνας τουριστικού προορισμού. Από αυτά τα άρθρα συνέλλεξα στοιχεία για την δημιουργία του ερωτηματολογίου που χρησιμοποίησα στη συνέχεια της έρευνάς μου.

4.1. ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Για την συμπλήρωση των ερωτηματολογίων απευθύνθηκα σε άτομα που ασχολούνται με τον μηχανοκίνητο αθλητισμό σε όλη την Κρήτη. Από την αρχή της έρευνας θεώρησα ενδιαφέρον να χωρίσω το δείγμα σε δύο ομάδες. Σε αυτούς που αγωνίζονται με αυτοκίνητο και σε αυτούς που αγωνίζονται με μηχανές. Έτσι επισκέφθηκα τους συλλόγους τόσο των μοτοσικλετιστών όσο και των αυτοκινητιστών και διένειμα το ίδιο ερωτηματολόγιο.

Η έρευνα ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2006 και ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του ίδιου έτους. Αρχικά επισκέφθηκα τα γραφεία του Αγωνιστικού Ομίλου Κρήτης (Α.Ο.Κ.), όπου είναι εγγεγραμμένοι αυτοκινητιστές από όλη την Κρήτη και διένειμα το ερωτηματολόγιο μου. Στη συνέχεια επισκέφθηκα τον Αγωνιστικό Σύλλογο Ηρακλείου (Α.Σ.Η.), όπου διοργανώνει αγώνες αυτοκινήτου και μηχανής, αρκετές φορές ώστε να βρω αρκετούς αγωνιζόμενους και επισκέφθηκα ακόμη τα γραφεία της Λέσχης Μοτοσικλετιστών του Νομού Ρεθύμνης. Επιπλέον πήγα σε διάφορους αγώνες που έγιναν σε ολόκληρη την Κρήτη, το διάστημα εκείνο, όπως ήταν το Rally Κρήτης και αγώνες Super Motar, Scrable, Rally και Moto cross που διοργάνωνε ο Αγωνιστικός Σύλλογος Ηρακλείου, στο Τυμπάκι και τον Άγιο Νικόλαο και συμμετείχαν άτομα από ολόκληρη την Κρήτη. Εκεί διένειμα τα ερωτηματολόγια στους αγωνιζόμενους για να τα συμπληρώσουν, τόσο λίγο πριν ξεκινήσουν οι αγώνες, όσο και μετά τη λήξη τους. Συνολικά συμπληρώθηκαν 84

ερωτηματολόγια. Τα 43 από αυτά τα συμπλήρωσαν αυτοκινητιστές, ενώ τα 41 μοτοσικλετιστές.

Κατά τη διάρκεια της συλλογής των ερωτηματολογίων υπήρξαν ορισμένες δυσκολίες. Μια από αυτές ήταν όταν επισκεπτόμουν αγώνες, οι συμμετέχοντες πολλές φορές δεν ήταν πρόθυμοι να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο, λόγω της έντασης και του άγχους που είχαν και επίσης από ένα σημείο και μετά ήταν δύσκολο να συλλέξω περισσότερα ερωτηματολόγια διότι συναντούσα συνεχώς τα ίδια άτομα. Κατά συνέπεια έπρεπε να επισκεφθώ πολλές φορές τα γραφεία των συλλόγων των αυτοκινητιστών και των μοτοσικλετιστών αλλά και αγώνες σε όλη την Κρήτη.

4.2. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Το ερωτηματολόγιο που δημιούργησα, μελετώντας κάποια σχετικά άρθρα, για το σκοπό αυτής της έρευνας αποτελείται από 20 ερωτήσεις. Οι 19 από αυτές είναι κλειστές ερωτήσεις και μόνο μία είναι ανοιχτή και αφορά το έτος γέννησης των ερωτώμενων.

Το ερωτηματολόγιο επέλεξα να είναι σύντομο και ανώνυμο για να αποφύγω όσο το δυνατόν αρνητικές αντιδράσεις και για να είναι πιο εύκολο για τον ερωτώμενο να απαντήσει.

Το ερωτηματολόγιο αυτό, το οποίο δόθηκε ακριβώς το ίδιο και στους αυτοκινητιστές και τους μοτοσικλετιστές, αποτελείται από 3 βασικά μέρη.

Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει ερωτήσεις που αφορούν δημογραφικά χαρακτηριστικά όπως το φύλο, το έτος γέννησης και την οικογενειακή κατάσταση. Το δεύτερο μέρος μελετά αν το δείγμα μου έχει επισκεφθεί κατά το παρελθόν τον νομό Σερρών, εάν σκοπεύει να τον επισκεφθεί μέσα στους επόμενους 12 μήνες και για ποιο λόγο. Στο τρίτο και τελευταίο μέρος υπάρχουν δεκατέσσερις θετικές προτάσεις που αφορούν το νομό Σερρών και στις οποίες καλούνταν να απαντήσουν σε μία πεντάβαθμη κλίμακα (από το 1= διαφωνώ απόλυτα έως το 5= συμφωνώ απόλυτα) κατά πόσο συμφωνούσαν ή διαφωνούσαν με την αντίστοιχη πρόταση.

Με αυτό τον τρόπο ερεύνθησα την εικόνα που έχουν οι άνθρωποι που ασχολούνται με το μηχανοκίνητο αθλητισμό στην Κρήτη, για τον νομό Σερρών, είτε τον έχουν επισκεφθεί κατά το παρελθόν είτε όχι.

4.3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Αφότου συγκέντρωσα όλα τα ερωτηματολόγια, προχώρησα στην ανάλυση των απαντήσεων με τη βοήθεια του στατιστικού προγράμματος SPSS 12. Χρησιμοποίησα διάφορες μεθόδους ανάλυσης όπως π.χ. Factor Analysis, Quick Cluster, Crosstabs, T-Test και Regression.

Κάνοντας μια πρώτη ανάλυση των δεδομένων, διαπίστωσα ότι οι γυναίκες του δείγματος ήταν πολύ λίγες, μόλις πέντε στον αριθμό και αν και αρχικά θέλησα να τις μελετήσω, το ποσοστό του δείγματος ήταν πάρα πολύ μικρό για να βγάλω επαρκή συμπεράσματα και αποφάσισα να μην τις συμπεριλάβω στη μελέτη μου. Έτσι το δείγμα το οποίο μελέτησα ήταν τα 79 ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν από τους άνδρες, μοτοσικλετιστές και αυτοκινητιστές και σ' αυτό αναφέρονται τα αποτελέσματα της έρευνάς μου.

5. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

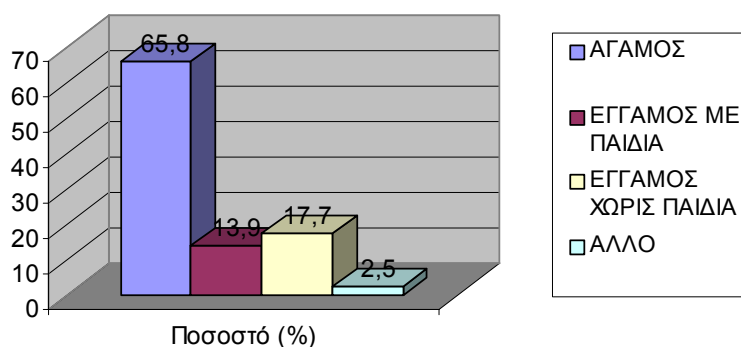
5.1. ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΙΣΤΕΣ

Το σύνολο του δείγματος ήταν 79 άτομα, τα 42 από αυτά ήταν αυτοκινητιστές (53,2%) και τα 37 μοτοσικλετιστές (46,8%). Όλοι, όπως προανέφερα, άντρες ηλικίας από 17 έως 58 ετών. Χωρίζοντας αυτό το δείγμα σε υποομάδες ανάλογα με την ηλικία τους μπορούμε να το διακρίνουμε ως εξής:

Ηλικία	Συχνότητα	Ποσοστό (%)
17-25	19	24,1
26-35	46	58,2
36-45	12	15,2
45 και άνω	2	2,5
Σύνολα	79	100%

Πίνακας 5.1. Ηλικιακή κατανομή του δείγματος

Όπως μπορούμε να δούμε από τον Πίνακα 5.1. η συντριπτική πλειοψηφία του δείγματος βρίσκεται μεταξύ 26 και 35 ετών (58,2%). Μιλάμε λοιπόν στην πλειοψηφία τους για άτομα νεαρής ηλικίας.

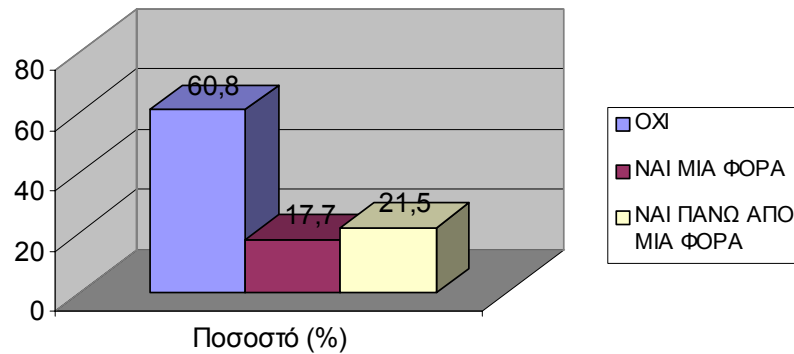

Γράφημα 5.1. Οικογενειακή Κατάσταση

Το μεγαλύτερο ποσοστό (65%) είναι ανύπαντροι (Γράφημα 5.1.), αμέσως μετά ακολουθούν με ποσοστό 17,7% οι παντρεμένοι χωρίς παιδιά και με 13,9% οι έγγαμοι με παιδιά.

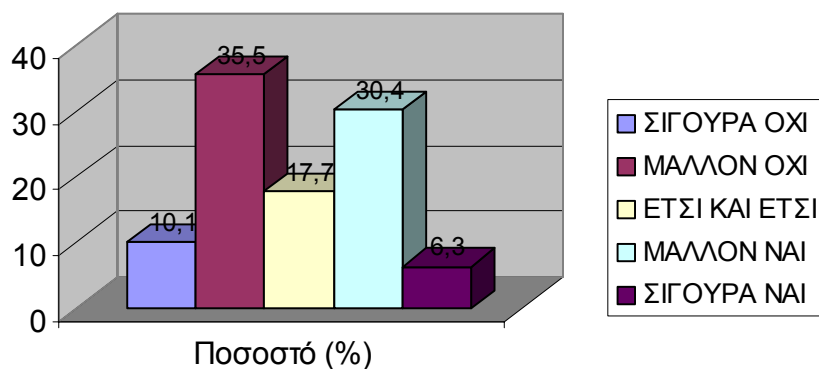
Το μεγαλύτερο ποσοστό του συνόλου των αυτοκινητιστών και των μοτοσικλετιστών δεν έχουν επισκεφθεί κατά το παρελθόν τον νομό Σερρών όπως φαίνεται στο Γράφημα

5.2., όμως υπάρχει και ένα ποσοστό το οποίο έχει επισκεφθεί τον νομό πάνω από μία φορά.

Γράφημα 5.2. Έχετε επισκεφθεί στο παρελθόν το νομό Σερρών;

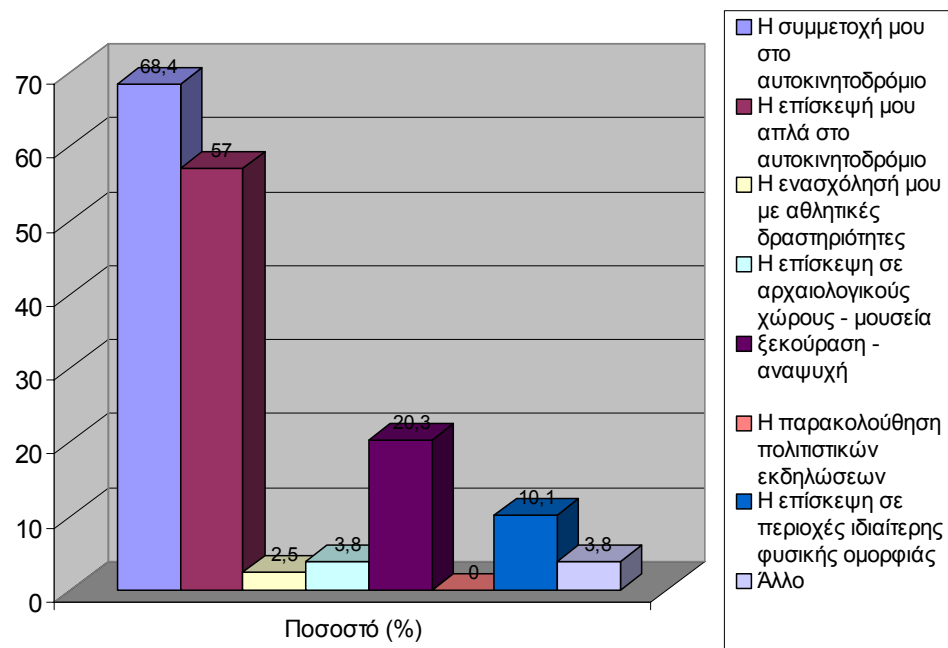
Στην ερώτηση αν σκοπεύουν να επισκεφθούν το νομό μέσα στους επόμενους 12 μήνες το μεγαλύτερο μέρος αυτών απάντησε ότι μάλλον δεν θα τον επισκεφθούν (Γράφημα 5.3.) και οι περισσότερες απαντήσεις κυμάνθηκαν μεταξύ του μάλλον δεν θα τον επισκεφθούν και μάλλον θα τον επισκεφθούν.

Γράφημα 5.3. Σκοπεύετε να επισκεφθείτε το νομό Σερρών μέσα στους επόμενους 12 μήνες;

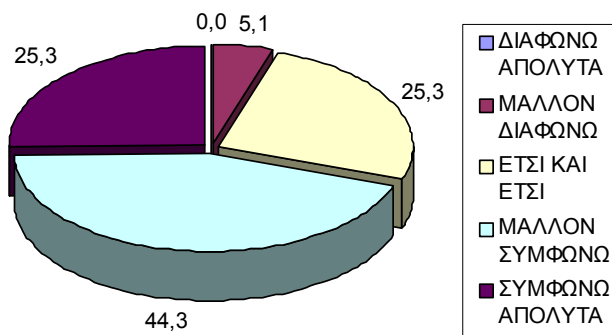
Ο κυριότερος λόγος επίσκεψής τους στον νομό θα ήταν με μεγάλη διαφορά η συμμετοχή τους σε αγώνες στο αυτοκινητοδρόμιο και απλά η επίσκεψή τους σ' αυτό. Όπως φαίνεται και από το Γράφημα 5.4. οι άλλοι λόγοι, όπως είναι η ξεκούραση και αναψυχή, η επίσκεψη σε περιοχές ιδιαίτερης φυσικής ομορφιάς κλπ. ακολουθούν με

μεγάλη διαφορά. Το αξιοσημείωτο εδώ είναι ότι δεν φαίνεται κανείς να σκόπευε να επισκεφθεί το νομό για να παρακολουθήσει πολιτιστικές εκδηλώσεις, ενώ πολύ μικρό είναι και το ποσοστό που θα το ενδιέφερε να ασχοληθεί με άλλες αθλητικές δραστηριότητες.

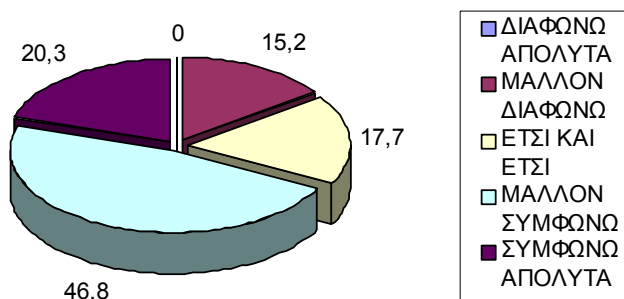

Γράφημα 5.4. Ο κυριότερος σκοπός επίσκεψης στο νομό Σερρών

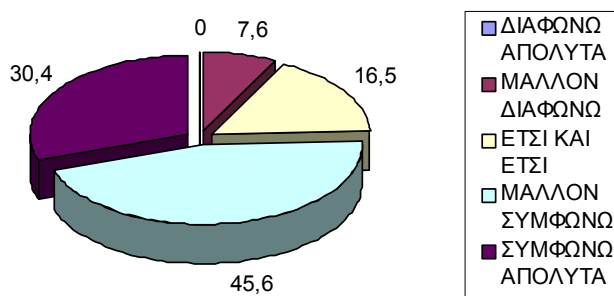
Όπως παρουσιάζεται από τα γραφήματα που ακολουθούν παρακάτω (Γράφημα 5.5.- Γράφημα 5.10.), το δείγμα φαίνεται να πιστεύει στην πλειοψηφία του ότι ο νομός Σερρών είναι ενδιαφέρον μέρος για να επισκεφθεί κανείς και ότι υπάρχουν πολλές όμορφες πόλεις και πολύ όμορφα φυσικά τοπία. Θεωρούν ότι οι άνθρωποι στην περιοχή είναι φιλόξενοι και ευχάριστοι, ότι υπάρχουν πολλά και ενδιαφέροντα πράγματα για να ασχοληθεί κανείς αλλά και πολλές αθλητικές δραστηριότητες (π.χ. extreme sports κλπ.).

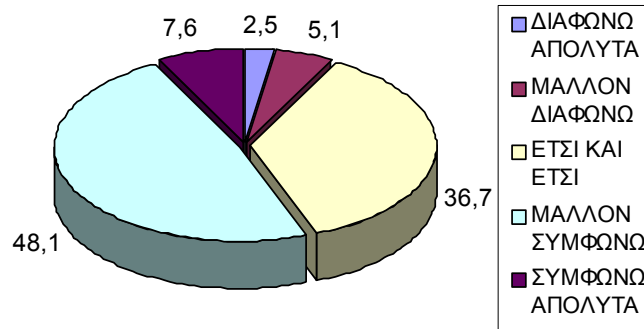
Γράφημα 5.5. Ο νομός Σερρών είναι ένα ενδιαφέρον μέρος για να επισκεφθείς (%)

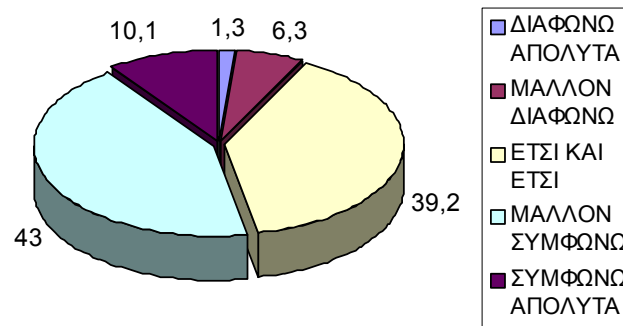
Γράφημα 5.6. Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλές και όμορφες πόλεις για να επισκεφθείς (%)

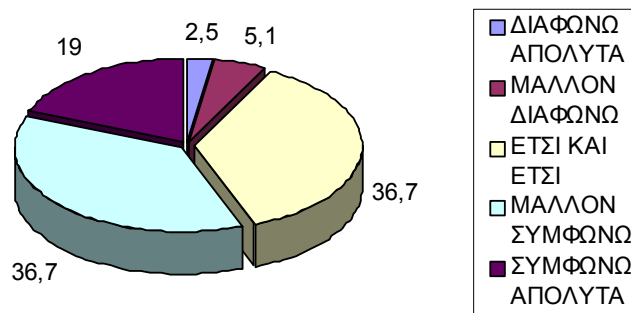
Γράφημα 5.7. Ο νομός Σερρών έχει πολύ όμορφα φυσικά τοπία (%)

Γράφημα 5.8. Οι άνθρωποι στην περιοχή είναι πολύ φιλόξενοι και ευχάριστοι (%)

Γράφημα 5.9 Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλά και ενδιαφέροντα πράγματα για να ασχοληθείς (%)

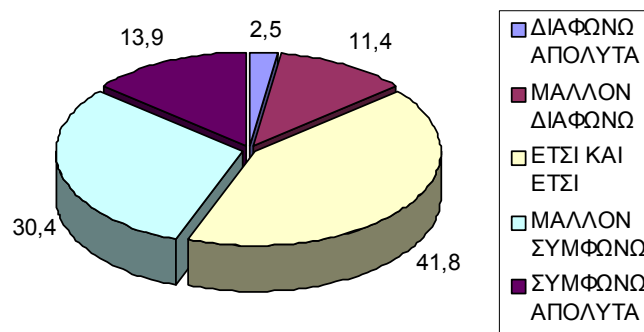
Γράφημα 5.10. Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλές αθλητικές δραστηριότητες με τις οποίες μπορείς να ασχοληθείς (π.χ. Extreme Sports) (%)

Στα Γραφήματα (5.11–5.17) που ακολουθούν φαίνεται ότι οι απόψεις του δείγματος κυμάνθηκαν κάπου στην μέση. Οι απαντήσεις τους έδειξαν ότι αν και είχαν αρκετές θετικές απαντήσεις (μάλλον συμφωνώ και συμφωνώ απόλυτα), μεγάλο ήταν το ποσοστό

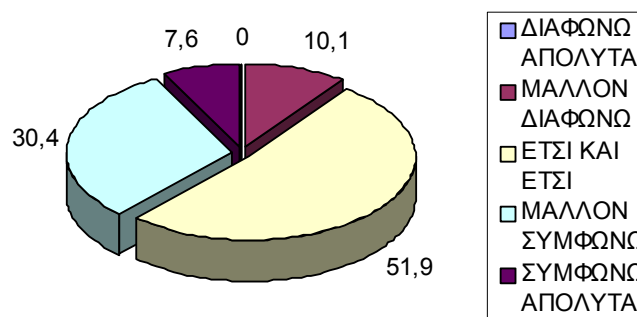

των αρνητικών απαντήσεων (μάλλον διαφωνών και διαφωνώ απόλυτα) και ακόμη μεγαλύτερο το ποσοστό των ουδέτερων απαντήσεων (έτσι και έτσι).

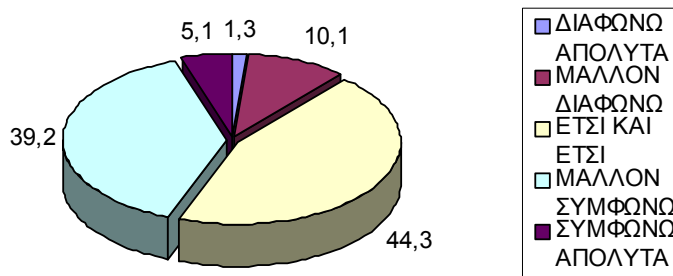
Έτσι φαίνεται να μην θεωρούν τόσο άνετη τη διαδρομή που πρέπει να κάνει κάποιος για να φτάσει στο νομό Σερρών (Γράφημα 5.11). Επίσης όσον αφορά τη διαμονή τους εκεί, δεν θεωρούν ότι ο νομός Σερρών είναι ένας ιδιαίτερα χαμηλού κόστους τουριστικός προορισμός (Γράφημα 5.12), ούτε δείχνουν να συμφωνούν απόλυτα ότι υπάρχουν πολλά και καλά ξενοδοχεία ή ότι είναι ιδιαίτερα εύκολο να βρει κανείς το ξενοδοχείο που θέλει (Γραφήματα 5.13-5.14). Στο ίδιο επίπεδο, δηλαδή κάπου στη μέση, κυμάνθηκαν και οι απαντήσεις που έχουν να κάνουν με την νυχτερινή ζωή στο νομό (Γράφημα 5.15), καθώς επίσης και με το αν υπάρχουν πολλά και καλά καταστήματα για να κάνει κάποιος τα ψώνια του (Γράφημα 5.16). Τέλος όπως φαίνεται στο Γράφημα 5.17 πολλοί είναι και εκείνοι που δεν θεωρούν ότι υπάρχουν πολλά, ενδιαφέροντα ιστορικά μνημεία για να επισκεφθεί κανείς στο νομό Σερρών.

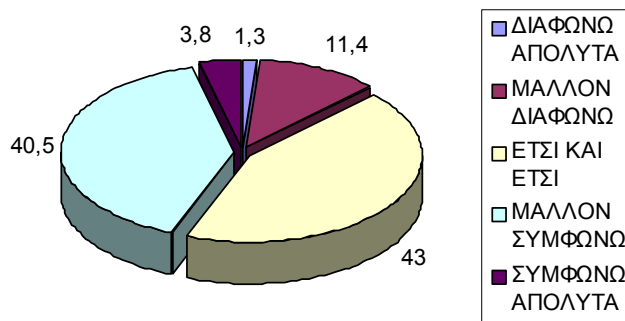
Γράφημα 5.11. Η διαδρομή για το νομό Σερρών είναι άνετη και ευχάριστη (%)

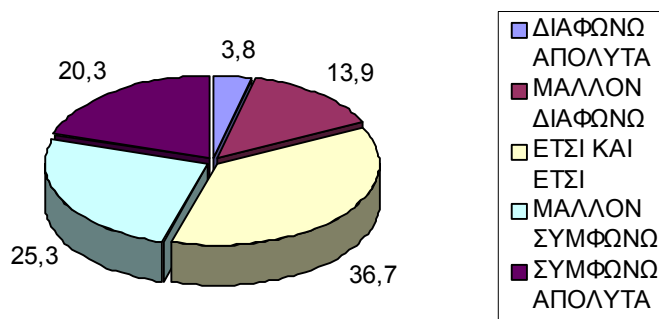
Γράφημα 5.12. Ο νομός Σερρών είναι ένας χαμηλού κόστους τουριστικός προορισμός (%)

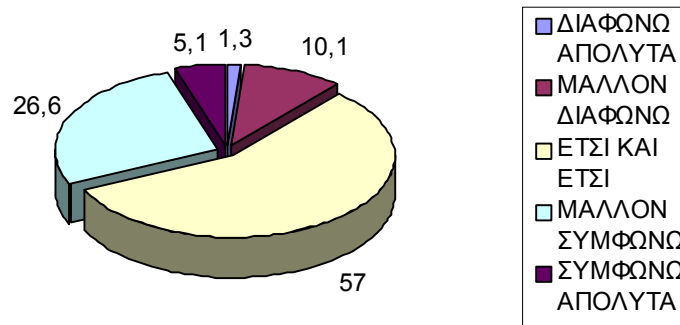
Γράφημα 5.13. Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλά και καλά ξενοδοχεία για να μείνεις (%)

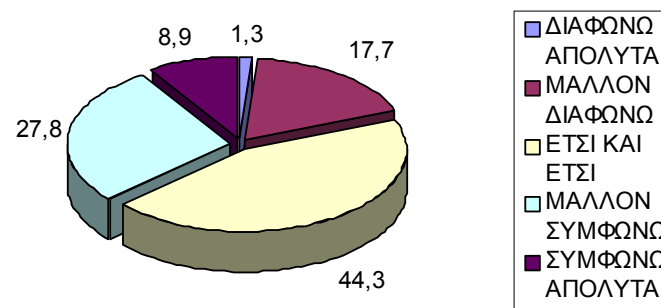
Γράφημα 5.14. Είναι εύκολο να βρεις το ξενοδοχείο που θέλεις (%)

Γράφημα 5.15. Στο νομό Σερρών υπάρχει έντονη νυχτερινή ζωή (%)

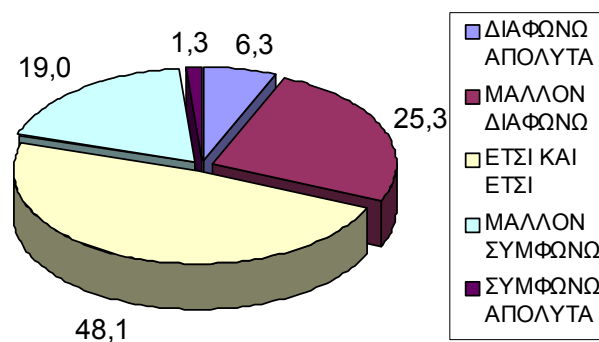

Γράφημα 5.16. Υπάρχουν πολλά και καλά καταστήματα για να κάνεις τα ψώνια σου (%)

Γράφημα 5.17. Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλά και ενδιαφέροντα ιστορικά μνημεία (%)

Όσον αφορά τις συνολικές απαντήσεις του δείγματος, δηλαδή τόσο των αυτοκινητιστών όσο και των μοτοσικλετιστών όπως φαίνεται και στο Γράφημα 5.18 την πιο αρνητική άποψη φαίνεται να την εκφράζουν για τον καιρό που επικρατεί στο νομό Σερρών.

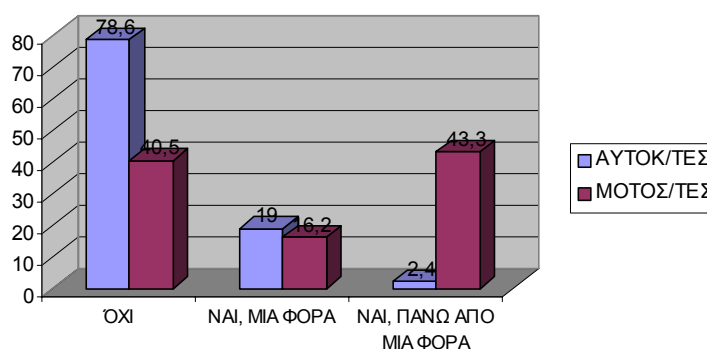
Γράφημα 5.18. Στο νομό Σερρών επικρατεί γενικά καλός καιρός (%)

Αν και υπάρχουν κάποιοι που απάντησαν θετικά (20,3%) στην πρόταση ότι στο νομό Σερρών επικρατεί γενικά καλός καιρός, το μεγαλύτερο ποσοστό κυμάνθηκε κάπου στη μέση (48,1%) ενώ μεγάλο ήταν και το ποσοστό που απάντησε ότι δεν θεωρεί ότι επικρατεί γενικά καλός καιρός στον νομό (31,6%).

5.2. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΕΣ – ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΙΣΤΕΣ

Μελετώντας ξεχωριστά τις απαντήσεις τόσο των αυτοκινητιστών όσο και των μοτοσικλετιστών και συγκρίνοντας τις μεταξύ τους με τις μεθόδους Crosstabs και T- Test, κατέληξα στα εξής συμπεράσματα.

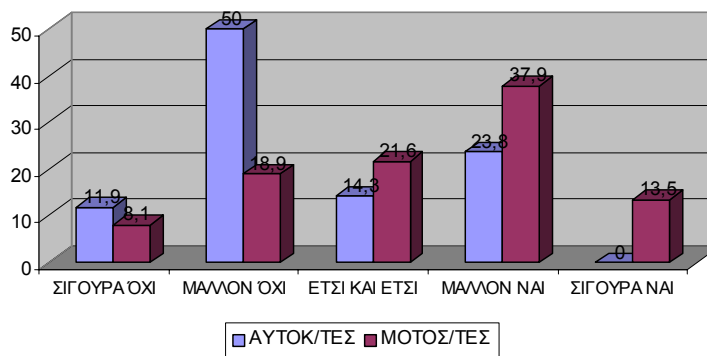
Οι μοτοσικλετιστές είναι εκείνοι που έχουν επισκεφθεί πολύ περισσότερες φορές το νομό Σερρών, σε αντίθεση με τους αυτοκινητιστές. Όπως δείχνει και το Γράφημα 5.19 το 78,6% των αυτοκινητιστών, η συντριπτική πλειοψηφία τους δηλαδή, δεν έχει επισκεφθεί ποτέ στο παρελθόν το νομό, ενώ το ποσοστό αυτό στους μοτοσικλετιστές είναι 40,5%. Το αξιοσημείωτο εδώ είναι ότι οι μοτοσικλετιστές με ποσοστό 43,3% είναι αυτοί που έχουν επισκεφθεί πάνω από μία φορά το νομό, ενώ μόλις το 2,4% των αυτοκινητιστών έχουν πράξει το ίδιο.

Γράφημα 5.19. Έχετε επισκεφθεί στο παρελθόν το νομό Σερρών; (%)

Για την πρόθεσή τους να επισκεφθούν μέσα στους επόμενους δώδεκα μήνες το νομό οι μοτοσικλετιστές ήταν αυτοί που και πάλι φαίνεται να έχουν μία πιο θετική απάντηση. Στο Γράφημα 5.20 φαίνεται ότι το 13,5% των μοτοσικλετιστών δήλωσαν ότι θα επισκεφθούν

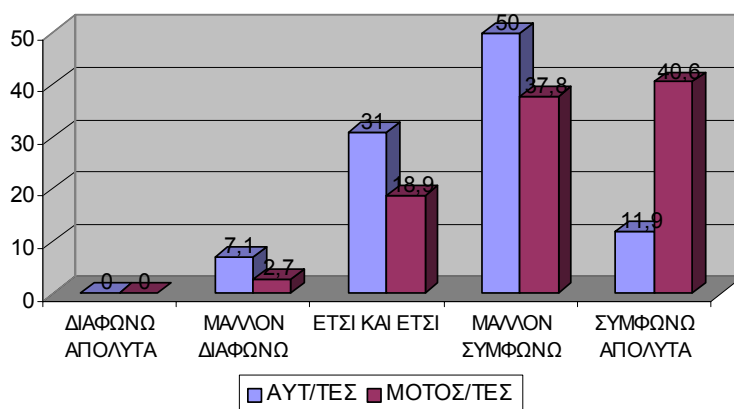
σίγουρα το νομό Σερρών μέσα στους επόμενους δώδεκα μήνες, ενώ κανένας αυτοκινητιστής δεν δήλωσε το ίδιο. Ακόμη το 37,9% των μοτοσικλετιστών δήλωσαν ότι μάλλον θα επισκεφθούν το νομό και αντίστοιχα το 23,8% των αυτοκινητιστών. Μάλλον αρνητικοί στο να επισκεφθούν το νομό παρουσιάζονται το 50% των αυτοκινητιστών και μόλις το 18,9% των μοτοσικλετιστών. Τέλος σίγουρα όχι, ότι δηλαδή δεν θα επισκεφθούν το νομό Σερρών, απάντησαν το 11,9% των αυτοκινητιστών και το 8,1% των μοτοσικλετιστών.

Γράφημα 5.20. Σκοπεύετε να επισκεφθείτε το νομό Σερρών μέσα στους επόμενους 12 μήνες; (%)

Όσον αφορά το σκοπό για τον οποίο θα επισκέπτονταν το νομό Σερρών φαίνεται ότι τόσο οι αυτοκινητιστές όσο και οι μοτοσικλετιστές, θα τον επισκέπτονταν κατά κύριο λόγο για να συμμετάσχουν σε αγώνες στο αυτοκινητοδρόμιο ή και να παρακολουθήσουν απλά κάποιον αγώνα εκεί. Όλοι οι άλλοι λόγοι που τους προτάθηκαν μέσα από το ερωτηματολόγιο ακολουθούν με πολύ μεγάλη διαφορά.

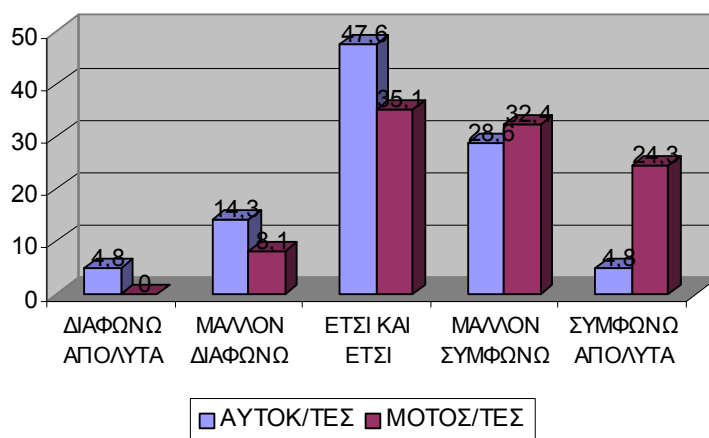
Στη συνέχεια και όσον αφορά την εικόνα που έχουν για το νομό Σερρών, στατιστικά δεν υπάρχει σημαντική διαφορά στις απόψεις τους εκτός από τις περιπτώσεις που ακολουθούν στα παρακάτω γραφήματα (Γράφημα 5.21-5.24).

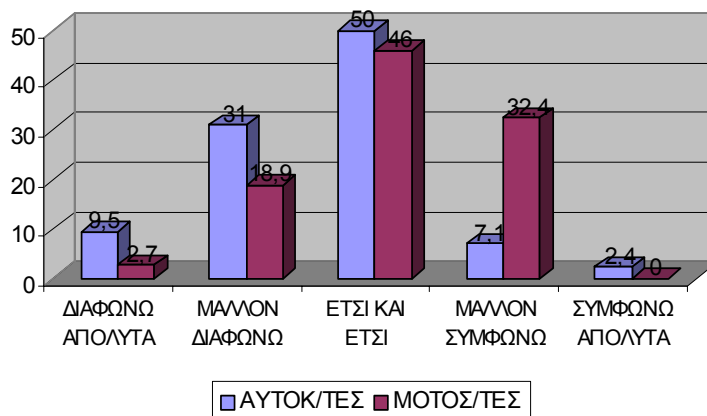
Γράφημα 5.21. Ο νομός Σερρών είναι ένα ενδιαφέρον μέρος για να επισκεφθείς (%)

Οι μοτοσικλετιστές είναι εκείνοι που σε μεγαλύτερο ποσοστό πιστεύουν ότι ο νομός Σερρών είναι ένα ενδιαφέρον μέρος για να επισκεφθεί κανείς (Γράφημα 5.21). Μολονότι και οι αυτοκινητιστές έχουν μια σχετικά θετική άποψη (μάλλον συμφωνώ=50%), οι μοτοσικλετιστές σε ποσοστό 40,5% συμφωνούν απόλυτα με την πρόταση αυτή.

Το Γράφημα 5.22 μας δείχνει ότι το 24,3% των μοτοσικλετιστών θεωρούν ότι η διαδρομή για το νομό Σερρών είναι άνετη και ευχάριστη, ενώ την ίδια άποψη έχουν το 4% των αυτοκινητιστών. Τελείως αρνητική άποψη δεν έχει κανένας μοτοσικλετιστής ενώ το 4% των αυτοκινητιστών έχουν απαντήσει ότι διαφωνούν απόλυτα με την συγκεκριμένη πρόταση. Γενικότερα και σε αυτήν την περίπτωση οι μοτοσικλετιστές δείχνουν να έχουν μία πιο θετική άποψη από τους αυτοκινητιστές.

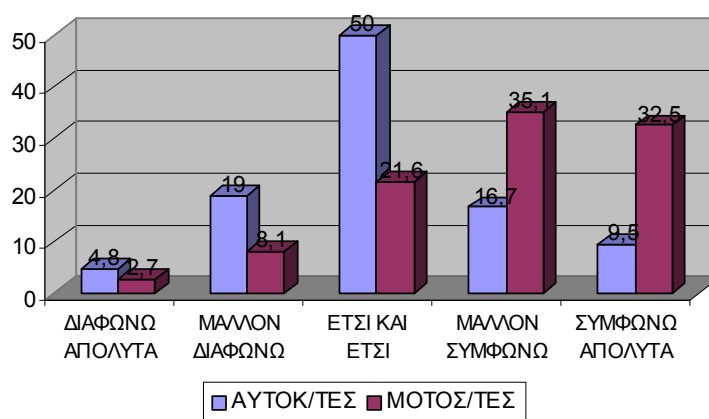

Γράφημα 5.22. Η διαδρομή για το νομό Σερρών είναι άνετη και ευχάριστη (%)

Γράφημα 5.23. Στο νομό Σερρών επικρατεί γενικά καλός καιρός (%)

Στον Γράφημα 5.23 φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των αυτοκινητιστών (50%) και των μοτοσικλετιστών (46%) έχουν μία ουδέτερη στάση όσον αφορά τον καιρό που επικρατεί στο νομό Σερρών. Όμως και πάλι οι μοτοσικλετιστές τάσσονται σε μεγαλύτερο ποσοστό πιο θετικά στην πρόταση αυτή αν και κανένας τους δεν συμφώνησε απόλυτα. Αντίθετα αν και ένα ποσοστό (2,4%) των αυτοκινητιστών δήλωσε ότι συμφωνεί απόλυτα με την πρόταση ότι στο νομό Σερρών επικρατεί γενικά καλός καιρός το 40,5% αυτών εξέφρασαν την αρνητική τους άποψη.

Γράφημα 5.24. Στο νομό Σερρών υπάρχει έντονη νυχτερινή ζωή (%)

Τέλος, όσον αφορά τη νυχτερινή ζωή στο νομό Σερρών (Γράφημα 5.24) το μεγαλύτερο ποσοστό των αυτοκινητιστών (50%) είχε μία ουδέτερη στάση ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό των απαντήσεων των μοτοσικλετιστών κυμάνθηκαν από το μάλλον συμφωνώ έως το συμφωνώ απόλυτα. Είχαν δηλαδή και πάλι μία πιο θετική άποψη για τη νυχτερινή ζωή στις Σέρρες, σε σύγκριση με τους αυτοκινητιστές.

5.3. ΜΕΛΕΤΗ ΠΡΟΘΕΣΗΣ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ

Πέραν της μελέτης των απόψεων του συνόλου του δείγματος αλλά και των αυτοκινητιστών και των μοτοσικλετιστών χωριστά, για το νομό Σερρών, θεώρησα σημαντικό να διερευνήσω τόσο την πρόθεσή τους να επισκεφθούν το νομό Σερρών μέσα στους επόμενους δώδεκα μήνες, όσο και τις μεταβλητές εκείνες που δείχνουν να έχουν μεγαλύτερη σχέση με την απόφασή τους να τον επισκεφθούν.

Όπως είδαμε και στις προηγούμενες αναλύσεις, το σύνολο του δείγματος φαίνεται στην πλειοψηφία του να μην έχει σκοπό να επισκεφθεί το νομό μέσα στους επόμενους δώδεκα μήνες (Γράφημα 5.3, σελ.29). Στη σύγκριση αυτοκινητιστών και μοτοσικλετιστών οι μοτοσικλετιστές είναι εκείνοι που (Γράφημα 5.20, σελ.37) δηλώνουν στην πλειοψηφία τους ότι σκοπεύουν να επισκεφθούν το νομό Σερρών μέσα στους επόμενους δώδεκα μήνες, ενώ οι αυτοκινητιστές στην πλειοψηφία τους δήλωσαν ότι μάλλον δεν θα τον επισκεφθούν.

Με την μέθοδο της ανάλυσης παραγόντων (Factor Analysis) ομαδοποίησα, σύμφωνα με τις απαντήσεις του δείγματος, τις μεταβλητές που μετρούσαν την εικόνα του νομού Σερρών, σε τέσσερις κατηγορίες – παράγοντες, όπως φαίνεται στον Πίνακα 5.2.

Τον πρώτο παράγοντα τον ονόμασα *υπηρεσίες φιλοξενίας* γιατί αναφέρεται κατά κύριο λόγο στις μεταβλητές που αφορούν τις ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις. Το δεύτερο παράγοντα τον ονόμασα *αξιοθέατα και δραστηριότητες*, γιατί αναφέρεται στις μεταβλητές που αφορούν τα αξιοθέατα, τα φυσικά τοπία, τις πόλεις και τα ιστορικά μνημεία. Τον τρίτο παράγοντα τον ονόμασα *γενικότερη ατμόσφαιρα* γιατί αναφέρεται στις μεταβλητές που αφορούν την γενικότερη ατμόσφαιρα της περιοχής, δηλαδή αν ο νομός είναι ενδιαφέρον μέρος για να επισκεφθεί κάποιος, αν οι άνθρωποι είναι φιλόξενοι και πως είναι ο καιρός γενικά εκεί. Τον τέταρτο παράγοντα τον ονόμασα *κόστος διαμονής και ψώνια* γιατί αναφέρεται στις μεταβλητές εκείνες που μιλούν για το αν ο νομός Σερρών είναι ένας

χαμηλού κόστους τουριστικός προορισμός και για το αν υπάρχουν πολλά και καλά καταστήματα για να κάνει κανείς τα ψώνια του.

	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ			
	1: Υπηρεσίες φιλοξενίας	2: Αξιοθέατα & δραστηριότητες	3: Γενικότερη ατμόσφαιρα	4: Κόστος διαμονής & ψώνια
Ο νομός Σερρών είναι ένα ενδιαφέρον μέρος για να επισκεφθείς.			0,536	
Η διαδρομή για το νομό Σερρών είναι άνετη και ευχάριστη.			0,541	
Στο νομό Σερρών επικρατεί γενικά καλός καιρός			0,613	
Οι άνθρωποι στην περιοχή είναι πολύ φιλόξενοι και ευχάριστοι.			0,683	
Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλά και ενδιαφέροντα πράγματα για να ασχοληθείς.	0,541			
Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλά και καλά ξενοδοχεία για να μείνεις.	0,989			
Είναι εύκολο να βρεις το ξενοδοχείο που θέλεις.	0,622		0,472	
Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλές και όμορφες πόλεις για να επισκεφθείς.		0,894		
Ο νομός Σερρών έχει πολύ όμορφα φυσικά τοπία.		0,753		
Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλά και ενδιαφέροντα ιστορικά μνημεία.		0,659		
Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλές αθλητικές δραστηριότητες με τις οποίες μπορείς να ασχοληθείς (πχ. Extreme sports)	0,403	0,489		
Ο νομός Σερρών είναι ένας χαμηλού κόστους τουριστικός προορισμός.				0,431
Υπάρχουν πολλά και καλά καταστήματα για να κάνεις τα ψώνια σου.		0,413		0,479
Στο νομό Σερρών υπάρχει έντονη νυχτερινή ζωή.			0,651	0,550

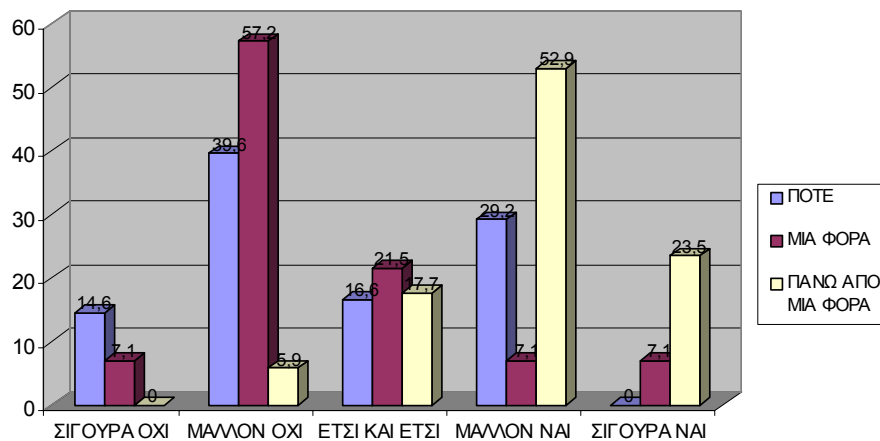
Πίνακας 5.2.: Ανάλυση Παραγόντων (Factor Analysis)

Κάνοντας την ανάλυση (Regression, βλ. Παράρτημα) βρέθηκε ότι οι παράγοντες 1 και 3 δηλαδή οι υπηρεσίες φιλοξενίας και αναψυχής και η γενικότερη ατμόσφαιρα έχουν σχέση με την πρόθεσή τους να επισκεφθούν το νομό μέσα στους επόμενους δώδεκα μήνες.

Εξαρτάται δηλαδή σε μεγάλο βαθμό από την άποψη που έχουν οι ερωτώμενοι για τις ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, για το πόσο ενδιαφέρον είναι ο νομός Σερρών, για τους ανθρώπους της περιοχής, για τον καιρό που επικρατεί εκεί.

Συνεχίζοντας την ανάλυση (Regression, βλ. Παράρτημα) ξεχωριστά για κάθε μεταβλητή του ερωτηματολογίου μου κατέληξα στο συμπέρασμα ότι υπάρχει θετική σχέση ανάμεσα στο αν έχει επισκεφθεί κάποιος τον νομό Σερρών κατά το παρελθόν και στο αν θεωρεί το νομό Σερρών ένα ενδιαφέρον μέρος για να επισκεφθεί κανείς με την πρόθεσή του να τον επισκεφθεί μέσα στους επόμενους δώδεκα μήνες. Το αξιοσημείωτο στην ανάλυση αυτή είναι ότι φαίνεται να υπάρχει αντίστροφη σχέση μεταξύ της μεταβλητής «Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλά και ενδιαφέροντα πράγματα για να ασχοληθείς» με την πρόθεσή του δείγματος να επισκεφθεί το νομό. Φαίνεται δηλαδή ότι αυτοί που πιστεύουν ότι υπάρχουν πολλά και ενδιαφέροντα πράγματα για να κάνει κανείς εκεί δεν προτίθενται να τον επισκεφθούν.

Επιπλέον, θέλοντας να μελετήσω το δείγμα ανάλογα με το αν έχουν επισκεφθεί ή όχι κατά το παρελθόν το νομό Σερρών διαπίστωσα ότι δεν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές στις απόψεις τους, όσον αφορά την εικόνα που έχουν για το νομό Σερρών. Όμως όπως φαίνεται και στο Γράφημα 5.25 που ακολουθεί υπάρχει σημαντική διαφορά στην πρόθεσή τους να τον επισκεφθούν.

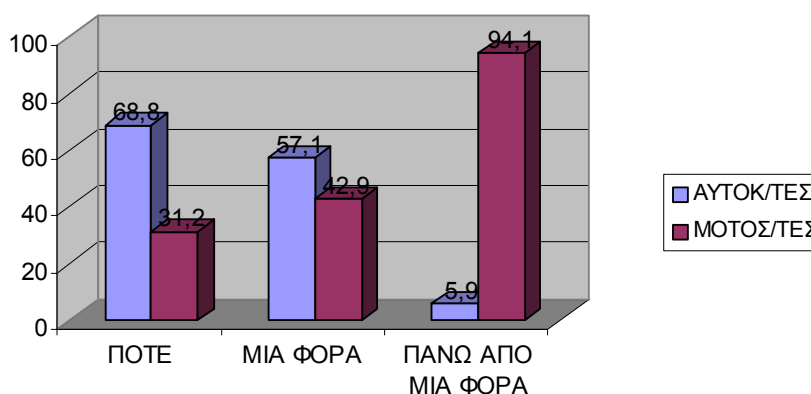

Γράφημα 5.25. Σκοπεύετε να επισκεφθείτε το νομό Σερρών μέσα στους επόμενους 12 μήνες; (%)

Όσοι κατά το παρελθόν, έχουν επισκεφθεί πάνω από μία φορά το νομό, απάντησαν σε ποσοστό 23,5% ότι σκοπεύουν σίγουρα να τον επισκεφθούν ξανά μέσα στους επόμενους δώδεκα μήνες. Αντίθετα κανένας από όσους δεν έχει επισκεφθεί το νομό Σερρών δεν

απάντησε ότι σίγουρα θα τον επισκεφθεί μέσα στους επόμενους 12 μήνες, ενώ το ποσοστό αυτών που είχαν επισκεφθεί μία φορά κατά το παρελθόν το νομό απάντησαν σίγουρα θετικά με ποσοστό 7,1%. Μολονότι η πλειοψηφία αυτών που δεν έχουν επισκεφθεί το νομό απάντησε ότι μάλλον δεν σκοπεύει να τον επισκεφθεί μέσα στους επόμενους μήνες, ένα σημαντικό ποσοστό της τάξεως του 20,2% δηλώνει ότι μάλλον θα τον επισκεπτόταν. Το γεγονός αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό διότι φαίνεται να έχουν τη διάθεση να επισκεφθούν το νομό Σερρών στο μέλλον.

Σημαντικό επίσης αποτέλεσμα αυτής της ανάλυσης ήταν και το γεγονός ότι, όπως φαίνεται στο Γράφημα 5.26 από αυτούς που δήλωσαν ότι έχουν επισκεφθεί πάνω από μία φορά το νομό Σερρών, το 94,1% είναι μοτοσικλετιστές, ενώ μόνο το 5,9% αυτοκινητιστές. Αντίθετα από αυτούς που δήλωσαν ότι δεν έχουν επισκεφθεί ποτέ στο παρελθόν το νομό το 68,8% είναι αυτοκινητιστές και το 31,2% μοτοσικλετιστές.

Γράφημα 5.26. Αναλογία αυτοκινητιστών και μοτοσικλετιστών σε σχέση με το αν έχουν επισκεφθεί το νομό Σερρών κατά το παρελθόν (%).

5.4. QUICK CLUSTER ΑΝΑΛΥΣΗ

Για την εξαγωγή περισσότερων συμπερασμάτων όσον αφορά το σύνολο του δείγματος προχώρησα σε μία ακόμη ανάλυση, την Quick Cluster. Η ανάλυση αυτή, η οποία χωρίζει το δείγμα σε ομάδες ανάλογα με την ομοιογένειά τους, χωρίζει το δείγμα μου σε δύο ομάδες. Η μία αποτελείται από 58 άτομα μικρότερης ηλικίας, περίπου 27 ετών κατά μέσο όρο και η δεύτερη ομάδα από άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, περίπου 39 ετών κατά μέσο όρο.

Μελετώντας τις δύο αυτές ομάδες ως προς όλες τις μεταβλητές (T-Test) κατέληξα στο συμπέρασμα ότι στατιστικά δεν υπάρχει σημαντική διαφορά στις απόψεις τους, όσον αφορά την πρόθεσή τους να επισκεφθούν το νομό, το σκοπό για τον οποίο θα επισκέπτονταν και την εικόνα που έχουν γι' αυτόν. Οι μόνες σημαντικές στατιστικά διαφορές που υπάρχουν στις απόψεις μεταξύ των δύο αυτών ομάδων είναι ότι η δεύτερη ομάδα πιστεύει σε μεγαλύτερο βαθμό ότι ο νομός Σερρών έχει πολύ όμορφα φυσικά τοπία και ότι υπάρχουν πολλά και καλά καταστήματα για να κάνει κανείς τα ψώνια του.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Μέσα από τη μελέτη τόσο των αυτοκινητιστών όσο και των μοτοσικλετιστών φαίνεται ότι τα άτομα που ασχολούνται με το μηχανοκίνητο αθλητισμό στην Κρήτη έχουν μία σχετικά θετική εικόνα για το νομό Σερρών. Θεωρούν ότι είναι ένα ενδιαφέρον μέρος να επισκεφθεί κανείς και έχουν θετική άποψη τόσο για το φυσικό περιβάλλον όσο και για τους ανθρώπους της περιοχής. Πιστεύουν στην πλειοψηφία τους ότι υπάρχουν πολλά και ενδιαφέροντα πράγματα με τα οποία μπορεί να ασχοληθεί κανείς εκεί αλλά και ότι υπάρχουν πολλές αθλητικές δραστηριότητες. Τα σημεία που φαίνεται να αντιμετωπίζουν λίγο πιο ουδέτερα είναι η διαδρομή για το νομό Σερρών, το κόστος διαμονής και τα καταλύματα ενώ την πιο αρνητική άποψη την έχουν για τον καιρό που επικρατεί στον νομό.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι στο ερώτημα για ποιο σκοπό θα επισκέπτονταν το νομό Σερρών, η συντριπτική πλειοψηφία απάντησε ότι θα τον επισκεπτόταν για να συμμετάσχει σε αγώνες ή απλά για να παρακολουθήσει κάποιον αγώνα στο αυτοκινητοδρόμιο.

Συγκρίνοντας τώρα τους αυτοκινητιστές με τους μοτοσικλετιστές, αν και στατιστικά δεν έχουν πολύ σημαντικές διαφορές στις απόψεις τους, οι μοτοσικλετιστές είναι εκείνοι που έχουν λίγο πιο θετική εικόνα για το νομό Σερρών. Ο μοτοσικλετιστές είναι εκείνοι που στην πλειοψηφία τους, έχουν επισκεφθεί περισσότερες φορές το νομό κατά το παρελθόν και που σκοπεύουν να τον επισκεφθούν ξανά και στο μέλλον.

Τώρα όσον αφορά την πρόθεση να επισκεφθούν το νομό Σερρών μέσα στους επόμενους δώδεκα μήνες η απόφασή τους αυτή επηρεάζεται από το αν έχουν επισκεφθεί στο παρελθόν το νομό, από την εικόνα που έχουν για τις υπηρεσίες φιλοξενίας του νομού, από την εικόνα που έχουν για την διαδρομή προς τον νομό, τον καιρό που επικρατεί εκεί και τους ανθρώπους.

Οι αρμόδιοι φορείς του τουρισμού του νομού Σερρών, λαμβάνοντας υπόψη τους τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας και προχωρώντας σε μία πιο εμπεριστατωμένη έρευνα από πλευρά τους, θα μπορούσαν να προσελκύσουν αυτήν την ομάδα ατόμων. Θα μπορούσαν να διοργανώσουν αγώνες μηχανής και αυτοκινήτου έτσι ώστε και αυτοί που δεν έχουν επισκεφθεί το νομό έως τώρα να έχουν ένα λόγο να το κάνουν. Εκεί, στο αυτοκινητοδρόμιο θα μπορούσαν να έχουν κάποιο ενημερωτικό υλικό, φυλλάδια ή τουριστικούς οδηγούς τους οποίους θα διανέμουν στους συμμετέχοντες, έτσι ώστε αυτοί

να αποκτήσουν μία πληρέστερη εικόνα για το τι προσφέρει ο νομός και να θελήσουν ίσως στο μέλλον να τον επισκεφθούν ξανά.

Γενικά το αυτοκινητοδρόμιο των Σερρών θα μπορούσε να αποτελέσει την αφορμή για την επίσκεψη στις Σέρρες αλλά με την κατάλληλη ενημέρωση και την κατάλληλη τουριστική πολιτική από τους αρμόδιους φορείς θα μπορούσε να δημιουργήσει επαναλαμβανόμενους επισκέπτες όχι μόνο για το αυτοκινητοδρόμιο αλλά και για το συνολικό τουριστικό προϊόν που διαθέτει και μπορεί να προσφέρει ο νομός Σερρών.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Beerli, A., Martin, J. D. (2004). “*Tourists’ characteristics and the perceived image of tourist destinations: a quantitative analysis – a case study of Lanzarote, Spain*”, *Tourism Management*, Vol. 25, pp. 623-636.
- Beerli, A., Martin, J. D. (2004). “*Factors influencing destination image*”, *Annals of Tourism Research*, Vol. 31, No.3, pp. 657-681.
- Trauer, B., Ryan, C. (2005). “*Destination image, romance and place experience – an application of intimacy theory in tourism*”, Vol. 26, pp. 481-491.
- Chen, J., Uysal, M. (2002). “*Market positioning analysis. A Hybrid Approach*”, *Annals of Tourism Research*, Vol. 29, No. 4, pp. 987-1003.
- Pike, S. (2002). “*Destination image analysis – a review of 142 papers from 1973 to 2000*”, *Tourism Management*, Vol. 23, pp. 541-549.
- Hsu, C.H.C., Wolfe, K., Kang, S.K. (2004). “*Image assessment for a destination with limited comparative advantages*”, Vol. 25, pp. 121-126.
- Yoon, Y., Uysal, M. (2005). “*An examination of the effects of motivation and satisfaction on destination loyalty: a structural model*”, *Tourism Management*, Vol. 26, pp. 45-56.
- Espelt, N. G., Donaire Benito, J. (2004). “*The social construction of the image of Girona: a methodological approach*”, *Tourism Management*, article in press.
- Choi, W. M., Chan, A., Wu, J. (1999). “*A qualitative and quantitative assessment of Hong Kong’s image as a tourist destination*”, *Tourism Management*, Vol. 20, pp. 361-365.
- Um, S., Crompton, J. L. (1990). “*Attitude determinants in tourism destination choice*”, *Annals of Tourism Research*, Vol. 17, pp. 432-448.
- Fuchs, M., Weiermair, K. (2003). “*New Perspectives of Satisfaction Research in Tourism Destinations*”, *Tourism Review*, Vol. 58, No. 3, pp. 7-14.
- Pike, S., Ryan, C. (2004). “*Destination Positioning Analysis through a Comparison of Cognitive, Affective, and Conative Perceptions*”, *Journal of Travel Research*, Vol. 42, pp. 333-342.
- Leisen, B. (2001). “*Image segmentation: the case of a tourism destination*”, Vol. 15, No. 1, pp. 49-66.
- Boksberger, P. E., Von Bartenwerffer, T. (2003). “*Effective Destination Marketing through Market Segmentation by Travel and Leisure Activities*”, *Tourism Review*, Vol. 58, No. 4, pp. 12-20.
- Erfurt, R. A., Johnsen, J. (2003). “*Influence of an Event on a Destination’s Image – The Case of the Annual Meeting of the World Economic Forum (WEF) in Davos/Switzerland*”, *Tourism Review*, Vol. 58, No. 4, pp. 21-28.
- Bonn, M. A., Joseph, M. S., Dai, M. (2005). “*International versus Domestic Visitors: An Examination of Destination Image Perceptions*”, *Journal of Travel Research*, Vol. 43, pp. 294-301.
- Robert, G., Go, F. M. (2004). “*Cultural identities constructed, imagined and experienced: A 3-gap tourism destination image model*”, *Tourism*, Vol. 52, No. 2, pp. 165-182.
- Gallarza, M. G., Garcia, H. C. (2002). “*Destination Image Towards a Conceptual Framework*”, *Annals of Tourism Research*, Vol. 29, No. 1, pp. 56-78.
- O’Leary, S., Deegan, J. (2005). “*Ireland’s Image as a Tourism Destination in France: Attribute Importance and Performance*”, *Journal of Travel Research*, Vol. 43, pp. 247-256.
- Matzler, K., Siller, H. J. (2003). “*Linking Travel Motivations with Perceptions of Destinations: The Case of Youth Travelers in Alpine Summer and Winter Tourism*”, *Tourism Review*, Vol. 58, No 4, pp. 6-11.

- Bigne, J. E., Sanchez, M., Sanchez, J. (2001). “*Tourism image, evaluation variables and after purchase behaviour: inter-relationship*”, *Tourism Management*, Vol. 22, pp. 607-616.
- Pawitra, T. A., Tan, K. C. (2003). “*Tourist satisfaction in Singapore – a perspective form Indonesian tourists*”, *Managing Service Quality*, Vol. 13, No. 5, pp. 399-411.
- Wood, E. H. (2005). “*Measuring the economic and social impacts of local authority events*”, *International Journal of Public Sector Management*, Vol. 18, No. 1, pp. 37-53.
- Grosspietsch, M. (2004). “*Perceived and projected images of Rwanda: Visitor and international tour operator perspectives*”, *Tourism Management*, Article in Press.
- Echtner, C. and J. Ritchie (1993). “*The measurement of destination image: An empirical assessment*”, *Journal of Travel Research* Vol. 31, No 4, pp. 3-13.
- Ryan, C., Pike, S. (2003). “*Maori-based Tourism in Rotorua: Perceptions of Place by Domestic Visitors*”, *Journal of Sustainable Tourism*, Vol. 11, No. 4, pp. 307-321.
- Hinch, T. D., Higham, J. E. S. (2001). “*Sport Tourism: A framework for Research*”, *International Journal of Tourism Research, Int. J. Tourism Res.* Vol. 3, pp. 45-58.
- Weed, M. E., Bull, C. J. (1997). “*Integrating Sport and Tourism: A review of Regional Policies in England*”, *Progress in Tourism and Hospitality Research*, Vol. 3, pp. 129-148.
- Chen, J. S., Gursoy, D. (2001). “*An investigation of tourists’ destination loyalty and preferences*”, *International Journal of Cotemporary Hospitality Management*, Vol. 13, No. 2, pp. 79-85.
- Baloglu, S., Brinberg, D. (1997). “*Affective Images of Tourism Destinations*”, *Journal of Travel Research*, Vol. 35, pp. 11-15.
- Milman, A., Pizam, A. (1995). “*The Role of Awareness and Familiarity with a Destination: The Central Florida Case*”, *Journal of Travel Research*, Vol. 33, pp. 21-27.
- Lee, C., Lee, Y., Lee., B. (2003). “*Korea’s destination image formed by the 2002 World Cup*”, *Annals of Tourism Research*, Vol. 32, No. 4, pp.839-858.
- Kastenholz, E. (2004). “*‘Management of Demand’ as a Tool in Sustainable Tourism Destination Development*”, *Journal of Sustainable Tourism*, Vol. 12, No. 5, pp. 388-408.
- Gandhi-Arora, R., Shaw, R. N. (2002). “*Visitor Loyalty in Sport Tourism: An Empirical Investigation*”, *Current Issues in Tourism*, Vol. 5, No. 1, pp. 45-53.
- Shneider, I., Sonmez, S. (1999). “*Exploring the touristic image of Jordan*”, *Tourism Management*, Vol. 20, pp. 539-542.
- Chaudhary, M. (2000). “*India’s image as tourist destination – a perspective of foreign tourists*”, *Tourism Management*, Vol. 21, pp.293-297.
- Συλλογικό Έργο. (2001). “*Σέρρες από το χθες στο σήμερα*”, Δήμος Σερρών.

INTERNET

- Ryglova, K., Turcinkova, J. (2004). “*Image as an Important Factor of Destination Management*”, <http://www.metla.fi/julkaisut/workingpapers/2004/mwp002.htm>
- Moreira, P. (2004). “*Stealth Risks and Catastrophic Risks: Risk perception in a Tourism Destination*”, <http://www.vms.vuw.ac.nz/vuw/fca/vms/files/aa52.pdf>
- Grosspietsch, M. (2005). “*The image of Rwanda as a tourist destination*” [http://www.sd-tourism.org/Files/Grosspietsch%20\(2005\)%20The%20image%20of%20Rwanda%20as%20a%20tourist%20destination.pdf](http://www.sd-tourism.org/Files/Grosspietsch%20(2005)%20The%20image%20of%20Rwanda%20as%20a%20tourist%20destination.pdf)

- Yu, B. (2004). “The image of South Africa among visiting Chinese tourists: Implications for destination positioning and Marketing Strategy”, http://ww3.uwc.ac.za/docs/%20Library/Theses/Theses%202005%201st%20Grad/Yu_b.pdf
- Pikkemaat, B. (2004). “The measurement of destination image: the case of Austria”, <http://www.puereview.ae.paznan.pl/2004v4n1/7-pikkemaat.pdf>
- Ross, S.D. (2001). “Developing Sports Tourism. An eGuid for Destination Marketers and Sports Events Planners”, <http://www.lib.teiher.gr>
<http://www.emeraldinsight.com>
<http://www.elpa.gr>
<http://www.ota.gr>
<http://www.e-city.gr>
<http://www.serrescircuit.gr/index.php?Itemid=1>
<http://www.e-view.gr/serres-keimena.php?textid=4>
<http://www.4tourism.gr/default.asp?Level1=3&Level2=2&Level3=0&Level4=0&id=211>
<http://www.eves.gr>
<http://www.goserres.gr>
<http://www.serrelib.gr>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ονομάζομαι Σουβλά Ελένη και είμαι φοιτήτρια του Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων του ΑΤΕΙ Ηρακλείου.

Θα ήθελα να διαθέσετε 1 λεπτό από το χρόνο σας και να συμπληρώσετε το παρακάτω ΑΝΩΝΥΜΟ ερωτηματολόγιο, το οποίο θα με βοηθήσει να διεκπεραιώσω την πτυχιακή μου εργασία.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Φύλο: Άνδρας Γυναίκα

2. Έτος γεννήσεως: .....

3. Οικογ. Κατάσταση: Άγαμος/η Έγγαμος/η χωρίς παιδιά
 Έγγαμος/η με παιδιά Άλλο

4. Έχετε επισκεφθεί στο παρελθόν το Νομό Σερρών; Όχι Ναι, μία φορά
 Ναι, πάνω από μία φορά

5. Σκοπεύετε να επισκεφθείτε το νομό Σερρών μέσα στους επόμενους 12 μήνες;
 Σίγουρα όχι Μάλλον όχι Έτσι και έτσι Μάλλον ναι Σίγουρα ναι

6. Ο κυριότερος σκοπός επίσκεψής μου στο νομό Σερρών είναι:
(μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από ένα)
  - η συμμετοχή μου στο αυτοκινητοδρόμιο
  - η επίσκεψη μου απλά στο αυτοκινητοδρόμιο
  - η ενασχόλησή με άλλες αθλητικές δραστηριότητες
  - η επίσκεψη σε αρχαιολογικούς χώρους - μουσεία
  - ξεκούραση- αναψυχή
  - η παρακολούθηση πολιτιστικών εκδηλώσεων της περιοχής
  - η επίσκεψη σε περιοχές ιδιαίτερης φυσικής ομορφιάς
  - άλλο .....

Παρακαλώ βάλτε ένα μόνο ✓ στο αντίστοιχο «κουτάκι» ανάλογα με το πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με αυτό που λέει η κάθε πρόταση.

Δεν χρειάζεται να έχετε επισκεφθεί το Νομό Σερρών, απλά τι εικόνα έχετε στο μυαλό σας.

Παρακαλώ να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις.

Προτάσεις	Διαφωνώ απόλυτα	Μάλλον Διαφωνώ	Έτσι και Έτσι	Μάλλον Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Ο νομός Σερρών είναι ένα ενδιαφέρον μέρος για να επισκεφθείς.					
Η διαδρομή για το νομό Σερρών είναι άνετη και ευχάριστη.					
Στο νομό Σερρών επικρατεί γενικά καλός καιρός					
Οι άνθρωποι στην περιοχή είναι πολύ φιλόξενοι και ευχάριστοι.					
Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλά και ενδιαφέροντα πράγματα για να ασχοληθείς.					
Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλά και καλά ξενοδοχεία για να μείνεις.					
Είναι εύκολο να βρεις το ξενοδοχείο που θέλεις.					
Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλές και όμορφες πόλεις για να επισκεφθείς.					
Ο νομός Σερρών έχει πολύ όμορφα φυσικά τοπία.					
Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλά και ενδιαφέροντα ιστορικά μνημεία.					
Στο νομό Σερρών υπάρχουν πολλές αθλητικές δραστηριότητες με τις οποίες μπορείς να ασχοληθείς (πχ. Extreme sports)					
Ο νομός Σερρών είναι ένας χαμηλού κόστους τουριστικός προορισμός.					
Υπάρχουν πολλά και καλά καταστήματα για να κάνεις τα ψώνια σου.					
Στο νομό Σερρών υπάρχει έντονη νυχτερινή ζωή.					

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ!

Regression

Variables Entered/Removed(a)

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	REGR factor score 1 for analysis 3	.	Forward (Criterion: Probability -of-F-to-enter <= ,050)
2	REGR factor score 3 for analysis 3	.	Forward (Criterion: Probability -of-F-to-enter <= ,050)

a. Dependent Variable: AN SKOPEVEI NA EPISKEFTHI TIS SERRES

Coefficients(a)

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	2,848	,129		22,147	,000
	REGR factor score 1 for analysis 3	-,352	,130	-,295	-2,707	,008
2	(Constant)	2,848	,121		23,482	,000
	REGR factor score 1 for analysis 3	-,476	,128	-,399	-3,709	,000
	REGR factor score 3 for analysis 3	,468	,144	,350	3,250	,002

a. Dependent Variable: AN SKOPEVEI NA EPISKEFTHI TIS SERRES

Regression

Variables Entered/Removed(a)

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	AN EXEI EPISKEFT HI TIS SERRES PRIN		Forward (Criterion: Probability -of-F-to- enter <= ,050)
2	O NOMOS SERRON EINAI ENA ENDIAFER ON MEROS GIA NA EPISKEFT HIS		Forward (Criterion: Probability -of-F-to- enter <= ,050)
3	STO NOMO SERRON YPARXOU N POLLA KAI ENDIAFER ONTA PRAGMAT A GIA NA ASXOLITHI S		Forward (Criterion: Probability -of-F-to- enter <= ,050)

a. Dependent Variable: AN SKOPEVEI NA EPISKEFTHI TIS SERRES

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,926	,272		7,072	,000
	AN EXEI EPISKEFTHI TIS SERRES PRIN	,573	,151	,397	3,796	,000
2	(Constant)	,609	,583		1,044	,300
	AN EXEI EPISKEFTHI TIS SERRES PRIN	,497	,149	,344	3,337	,001
	O NOMOS SERRON EINAI ENA ENDIAFERON MEROS GIA NA EPISKEFTHIS	,369	,146	,261	2,533	,013
3	(Constant)	1,887	,661		2,856	,006

AN EXEI EPISKEFTHI TIS SERRES PRIN	,414	,142	,287	2,925	,005
O NOMOS SERRON EINAI ENA ENDIAFERON MEROS GIA NA EPISKEFTHIS STO NOMO SERRON YPARXOUN POLLA KAI ENDIAFERONT A PRAGMATA GIA NA ASXOLITHIS	,536	,145	,379	3,699	,000
	-,506	,147	-,346	-3,432	,001

a Dependent Variable: AN SKOPEVEI NA EPISKEFTHI TIS SERRES

Quick Cluster

Number of Cases in each Cluster

Cluster	1	58,000
	2	21,000
Valid		79,000
Missing		,000

T-Test

Group Statistics

	Cluster Number of Case	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
AN EXEI EPISKEFTHI TIS SERRES PRIN	1	58	1,53	,777	,102
	2	21	1,81	,928	,203
AN SKOPEVEI NA EPISKEFTHI TIS SERRES	1	58	2,83	1,157	,152
	2	21	2,90	1,300	,284
H SYMMETOXH MOU STO	1	58	,69	,467	,061
	2	21	,67	,483	,105
AYTOKINHTODROMIO H EPISKEPSH MOU APLA STO	1	58	,53	,503	,066
	2	21	,67	,483	,105
AYTOKINHTODROMIO H ENASXOLHSH ME ALLES ATHLITIKES DRASTHRIOTHTES	1	58	,02	,131	,017
	2	21	,05	,218	,048
H EPISKEPSH SE ARXAIOLOGIKOUS XOROUS MOUSEIA KSEKOURASH ANAPSYXH	1	58	,03	,184	,024
	2	21	,05	,218	,048
KSEKOURASH ANAPSYXH	1	58	,19	,395	,052
	2	21	,24	,436	,095
H PARAKOLOUTHISI POLITISTIKON EKDHLOSEON THS PERIOXHHS	1	58	,00	,000(a)	,000
	2	21	,00	,000(a)	,000

H EPISKEPSH SE	1	58	,07	,256	,034
PERIOXES IDIAITERHS	2	21	,19	,402	,088
FYSIKHS OMORFIAS	1	58	,02	,131	,017
ALLO	2	21	,10	,301	,066
O NOMOS SERRON	1	58	3,90	,810	,106
EINAI ENA ENDIAFERON	2	21	3,90	,944	,206
MEROS GIA NA	1	58	3,43	,861	,113
EPISKEFTHIS	2	21	3,38	1,203	,263
H DIADROMH GIA TO	1	58	2,90	,872	,115
NOMO SERRON EINAI	2	21	2,67	,796	,174
ANETH KAI EYXARISTI	1	58	3,48	,843	,111
STO NOMO SERRON	2	21	3,67	,730	,159
EPIKRATEI GENIKA	1	58	3,47	,706	,093
KALOS KAIROS	2	21	3,76	1,044	,228
OI ANTHROPOI STHN	1	58	3,40	,699	,092
PERIOXH EINAI POLY	2	21	3,29	1,007	,220
FILOKSENOI KAI	1	58	3,31	,754	,099
EYXARISTOI	2	21	3,43	,870	,190
STO NOMO SERRON	1	58	3,64	,968	,127
YPARXOUN POLLA KAI	2	21	3,95	,921	,201
ENDIAFERONTA	1	58	3,86	,888	,117
PRAGMATA GIA NA	2	21	4,33	,796	,174
ASXOLITHIS	1	58	3,26	,909	,119
STO NOMO SERRON	2	21	3,24	,889	,194
YPARXOUN POLLA KAI	1	58	3,60	,917	,120
KALA KSENODOXIA GIA	2	21	3,76	,995	,217
NA MEINEIS	1	58	3,40	,724	,095
EINAI EYKOLO NA VREIS	2	21	3,24	,889	,194
TO KSENODOXEIO POY	1	58	3,14	,760	,100
THELEIS	2	21	3,52	,680	,148
STO NOMO SERRON	1	58	3,41	1,140	,150
YPARXOUN POLLES	2	21	3,52	,928	,203
OMORFES POLEIS GIA	1	58	1,47	,503	,066
NA EPISKEFTHEIS	2	21	1,48	,512	,112
O NOMOS SERRON EXEI	1	58	27,57	3,789	,497
POLY OMORFA FYSIKA	2	21	39,24	5,718	1,248
TOPIA	1	58	3,26	,909	,119
STO NOMO SERRON	2	21	3,24	,889	,194
YPARXOUN POLLA	1	58	3,60	,917	,120
ENDIAFERONTA	2	21	3,76	,995	,217
ISTORIKA MNHMEIA	1	58	3,40	,724	,095
STO NOMO SERRON	2	21	3,24	,889	,194
YPARXOUN POLLES	1	58	3,14	,760	,100
ATHLITIKES	2	21	3,52	,680	,148
DRASTHRIOTHTES ME	1	58	3,41	1,140	,150
TIS OPOIES MPOREIS	2	21	3,52	,928	,203
NA ASXOLITHIS	1	58	1,47	,503	,066
O NOMOS SERRON	2	21	1,48	,512	,112
EINAI ENAS XAMHLOU	1	58	27,57	3,789	,497
KOSTOUS TOURISTIKOS	2	21	39,24	5,718	1,248
PROORISMOS	1	58	3,14	,760	,100
YPARXOUN POLLA KAI	2	21	3,52	,680	,148
KALA KATASTHMATA	1	58	3,41	1,140	,150
GIA NA KANEIS TA	2	21	3,52	,928	,203
PSONIA SOU	1	58	1,47	,503	,066
STO NOMO SERRON	2	21	1,48	,512	,112
YPARXEI ENTONH	1	58	27,57	3,789	,497
NYXTERINH ZOH	2	21	39,24	5,718	1,248
MOTOSIKLETA H'	1	58	27,57	3,789	,497
AYTOKINITO	2	21	39,24	5,718	1,248
AGE	1	58	27,57	3,789	,497
	2	21	39,24	5,718	1,248

a t cannot be computed because the standard deviations of both groups are 0.

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
AN EXEI EPISKEFTHI TIS SERRES PRIN	Equal variances assumed	3,416	,068	-1,318	77	,191	-,275	,209	-,690	,140
	Equal variances not assumed			-1,212	30,743	,235	-,275	,227	-,738	,188
AN SKOPEVEI NA EPISKEFTHI TIS SERRES	Equal variances assumed	1,212	,274	-,253	77	,801	-,077	,305	-,684	,529
	Equal variances not assumed			-,240	32,180	,812	-,077	,322	-,733	,578
H SYMMETOXH MOU STO AYTOKINHODROMIO	Equal variances assumed	,138	,711	,192	77	,849	,023	,120	-,216	,262
	Equal variances not assumed			,189	34,422	,852	,023	,122	-,225	,271
H EPISKEPSH MOU APLA STO AYTOKINHODROMIO	Equal variances assumed	5,718	,019	-1,042	77	,301	-,132	,127	-,385	,120
	Equal variances not assumed			-1,063	36,808	,295	-,132	,124	-,384	,120
H ENASXOLHSH ME ALLES ATHLITIKES DRASTHRIOTHES	Equal variances assumed	2,260	,137	-,752	77	,454	-,030	,040	-,111	,050
	Equal variances not assumed			-,600	25,434	,554	-,030	,051	-,135	,074
H EPISKEPSH SE ARXAIOLOGIKOUS XOROUS MOUSEIA	Equal variances assumed	,281	,597	-,267	77	,791	-,013	,049	-,111	,085
	Equal variances not assumed			-,246	30,911	,807	-,013	,053	-,122	,096
KSEKOURASH ANAPSYXH	Equal variances assumed	,815	,370	-,468	77	,641	-,048	,104	-,255	,158
	Equal variances not assumed			-,447	32,646	,658	-,048	,108	-,269	,172
H EPISKEPSH SE PERIOXES IDIAITERHS FYSIKHS OMORFIAS	Equal variances assumed	9,592	,003	-1,587	77	,117	-,122	,077	-,274	,031
	Equal variances not assumed			-1,293	26,076	,207	-,122	,094	-,315	,072
ALLO	Equal variances assumed	10,826	,002	-1,608	77	,112	-,078	,048	-,175	,019
	Equal variances not assumed			-1,149	22,817	,262	-,078	,068	-,218	,062
O NOMOS SERRON EINAI ENA ENDIAFERON MEROS GIA NA EPISKEFTHIS	Equal variances assumed	,363	,548	-,038	77	,970	-,008	,216	-,438	,421

KOSTOUS TOURISTIKOS PROORISMOS	Equal variances not assumed			,733	30,147	,469	,158	,216	-,283	,600
YPARXOUN POLLA KAI KALA KATASTHMATA GIA NA KANEIS TA PSONIA SOU	Equal variances assumed Equal variances not assumed	,199	,657	-2,048	77	,044	-,386	,188	-,761	-,011
STO NOMO SERRON YPARXEI ENTONH NYXTERINH ZOH	Equal variances assumed Equal variances not assumed	1,389	,242	-,397	77	,693	-,110	,277	-,662	,442
MOTOSIKLETA H' AYTOKINITO	Equal variances assumed Equal variances not assumed	,023	,880	-,083	77	,934	-,011	,129	-,267	,246
AGE	Equal variances assumed Equal variances not assumed	1,122	,293	10,479	77	,000	-11,669	1,114	13,886	-9,452
				-8,688	26,629	,000	-11,669	1,343	14,427	-8,911